

**ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK**

**Elemzés
a Költségvetési Tanács részére
a 2018. II. félévi költségvetési folyamatokról**

Jóváhagyom:

Domokos László

2019. május

Iktatószám: EL-1529-039/2019.

Az elemző munkát felügyelte:

Holman Magdolna Julianna, felügyeleti vezető

Az elemző munkát vezette:

Dr. Simon József, ellenőrzésvezető

Az elemző munkát végezte:

Badak Renáta, számvevő

Mokánszkiné Mengyi Andrea, számvevő

Nagy László, számvevő

Nagy Marianna, számvevő

Orbán Ferenc, számvevő

Melcher István, számvevő gyakornok

Tartalom

Vezetői összefoglaló	5
Bevezetés.....	8
1. A 2018. évi költségvetés végrehajtását, az államháztartási folyamatokat befolyásoló makrogazdasági tendenciák alakulása	9
A makrogazdasági mutatók alakulása a tervezetthez képest.....	9
A GDP növekedése	10
A foglalkoztatottság alakulása	11
Az átlagkeresetek alakulása	12
A háztartások pénzügyi vagyonának alakulása.....	13
A hitelezési folyamatok alakulása.....	14
A fogyasztói árindex alakulása	14
2. A pénzforgalmi és az uniós módszertan szerinti hiány alakulása	15
A pénzforgalmi hiány alakulása	15
Az uniós módszertan szerinti hiány alakulása.....	17
3. Az államadósság alakulása	18
A hazai módszertan szerinti adósság alakulása.....	18
Az uniós módszertan szerinti adósság alakulása.....	21
4. Az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások	21
5. A költségvetési tartalékok felhasználása	22
6. Az európai uniós források felhasználása	23
Az európai uniós bevételek alakulása	24
Az európai uniós kiadások alakulása	25
Hozzájárulás az EU költségvetéséhez	27
7. A költségvetési fejezetek bevételeinek és kiadásainak alakulása	27
8. A költségvetés közvetlen bevételeinek és kiadásainak alakulása	30
A közvetlen bevételek alakulása	30
A közvetlen kiadások alakulása	34
9. Az állam vagyonával összefüggő bevételek és kiadások alakulása	36
Az állami vagyonnal összefüggő bevételek alakulása	36
Az állami vagyonnal összefüggő kiadások alakulása	36
A Nemzeti Földalap előirányzatainak teljesítése	37
10. A helyi önkormányzatok támogatásainak alakulása	38

11. A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai költségvetésének alakulása	39
Az Ny. Alap bevételeinek és kiadásainak alakulása	40
Az E. Alap bevételeinek és kiadásainak alakulása	41
12. Az elkülönített állami pénzalapok bevételeinek és kiadásainak alakulása	43
13. A hazai forrásból megvalósuló beruházások főbb jellemzői	44
Felhasznált irodalom	48
Fogalomtár	51
Rövidítések jegyzéke.....	55
Mellékletek.....	57
1. számú melléklet.....	57
2. számú melléklet.....	59

Vezetői összefoglaló

Az Állami Számvevőszék által a 2018. év I. félévének végén elkészített elemzésében, valamint a 2018. évi költségvetési törvényjavaslat véleményezésében megfogalmazott értékelését követően a költségvetési folyamatok kedvező irányba változtak. Mindezt jól mutatja, hogy a 2018. I. félév végéhez képest a költségvetés közvetlen bevételei jellemzően a törvényi előirányzathoz képest magasabb összegben teljesültek, valamint a kiadások növekedése figyelembe vette a rendelkezésre álló többletbevételek nagyságrendjét. Mindez hozzájárult a hiány és államadóság alakulására vonatkozó szabályok betartásához.

A **gazdasági növekedés** a 2018. évben 4,9%-os volt, amely további gyorsulást mutat az előző évhez képest. Jelentős ütemben bővültek a beruházások, a háztartások fogyasztási kiadásai és tovább folytatódott a bérek dinamikus emelkedése.

A GDP növekedéséhez nagymértékben hozzájárult a szolgáltatások hozzáadott értékének bővülése. Az ipari termelés volumene szintén emelkedett, főként a jármű- és a feldolgozóiparnak köszönhetően. A magas beruházási hajlandóság, valamint az állami beruházások révén az építőipar jelentős bővülést ért el.

A gazdasági növekedést támogatta a beruházások előző évhez képest nagyobb ütemű bővülése. A 2018. év esetében jellemzően a hazai vállalati és kormányzati beruházások voltak meghatározóak a gazdasági növekedés szempontjából az uniós forrásokból megvalósuló beruházásokkal szemben.

A külkereskedelmi egyenleg aktívumot mutatott a 2018. évben is, azonban kedvezőtlen változást jelentett ennek értékének csökkenése az előző évhez képest. Az importnak az export bővülési ütemét meghaladó növekedésének fő indoka, hogy a beruházási aktivitás növekedése együtt járt a külföldi termékek és eszközök behozatalának növekedésével.

A gazdasági növekedés szempontjából kedvező volt a foglalkoztatottsági mutatók javulása és a bérek további emelkedése. Mindez jelentős nagyságú bértömeget generált, amely kedvezően hatott a háztartások fogyasztására, valamint megtakarítási képességére. Ezzel párhuzamosan az inflációs cél teljesülése révén a reálbérek növekedése is folytatódott.

A gazdasági növekedés kedvezően hatott a költségvetési folyamatokra. A bevételi oldalon a GDP bővülése hozzájárult a költségvetés adó-, járulék- és egyéb bevételeinek növekedéséhez, jellemzően a tervezettet meghaladó teljesítéséhez. A központi költségvetés összes bevétele a tervezett 8,3%-kal haladta meg. Ezen belül a leginkább meghatározó közvetlen adó- és illetékbevételek 2018. évi teljesítése több mint 300 Mrd Ft-tal haladta meg a 2018. évi előirányzatot. A gazdálkodó szervezetek befizetései, a fogyasztáshoz kapcsolt adók és a lakosság költségvetési befizetései is az előirányzathoz képest nagyobb összegben teljesültek.

A **központi alrendszer bevételeinek** növekedéséhez nagymértékben hozzájárultak a **gazdaság fehéritését célzó intézkedések** is. Ezek közé tartozott az online számlázási rendszer bevezetése, az adóhatóság által készített adóbevallások körének kiterjesztése, a vállalkozások egyszerűsített adózási lehetőségeinek további bővítése, valamint a járulékcsökkentő intézkedések (főként a szociális hozzájárulási adó) folytatása. A 2018. évi költségvetés végrehajtási adatai alapján a költségvetési bevételek növelésére adó- és járulékcsökkentő intézkedések mellett is volt lehetőség, amelyet a gazdasági növekedés is támogatott.

A **központi alrendszer kiadásai** szintén meghaladták az előirányzatot, azonban ennek mértéke elmaradt a bevételek növekedésétől, hozzájárulva a költségvetés tervezett hiányának tarthatóságához. A kiadások között meghatározó volt, hogy a költségvetési szervek kiadásai a törvényi előirányzathoz képest 31,4%-kal növekedtek, valamint az Egészségbiztosítási Alap

83,9 Mrd Ft-os hiánya a tervezett nullszaldós egyenleg helyett. A költségvetési szervek kiadásainak növekedését főképp a költségvetési szektor béreinek emelkedése okozta.

A kiadások esetében nagyobb összegű maradvány keletkezett a lakástámogatások alcímnél. Ebben szerepet játszott, hogy a vártnál lassabban bővült a családi otthonteremtési kedvezmény keretében megkötött szerződések száma, valamint a lakástakarékpénztári megtakarítások állami támogatási szabályainak módosítása. Ugyanakkor a lakástámogatások továbbra is élénk hatást gyakoroltak az építőipar, ezáltal pedig a gazdaság teljesítményére.

A költségvetési fejezetek a teljesített kiadások megvalósítása során alapvetően figyelembe vették a bevételek alakulását és gazdálkodásuk hozzájárult a tervezett költségvetési hiánycél megtartásához. Mindezt jól mutatja, hogy a módosítás nélkül túlléphető előirányzatok teljesítése együttesen 13,3 Mrd Ft-tal elmaradt az előirányzattól.

A pénzforgalmi hiány alakulása szempontjából kedvező tényezőt jelentett, hogy a kormányzat az év közben rendelkezésre álló többletbevételek alapján tette lehetővé a kiadások növekedését. Ezáltal jellemzően a kiadások növekedésének fedezete rendelkezésre állt.

Az uniós támogatások megelőlegezése a 2018. évben is kihívást jelentett a központi költségvetés számára. Az uniós bevételek előirányzathoz képest alacsonyabb teljesítése miatt a központi költségvetés finanszírozási terhe 125,3 Mrd Ft-tal növekedett a tervezetthez képest. Ennek mértékét három tényező befolyásolta, amelyek közé tartozott az utólagos megtérülés, valamint az uniós támogatásokkal kapcsolatos bevételek és kiadások alakulása.

Az uniós bevételek alakulása szempontjából kedvező volt, hogy az utólagos megtérülés teljesítése több mint háromszorosa volt a törvényi előirányzatnak.

Az előző évhez képest azonban változást jelent, hogy az uniós forrásokhoz kapcsolódó kiadások az előirányzathoz képest 531,3 Mrd Ft-tal alacsonyabb értéken teljesültek. Mindez pozitívan járult hozzá a pénzforgalmi hiány alakulásához. A finanszírozási kockázatot jellemzően a 2018. évben az uniós támogatásokhoz kapcsolódó bevételek jelentették, mert az Európai Bizottság által megtérített támogatások értéke 857,4 Mrd Ft-tal maradt el a tervezettől. Ezen belül a 2014-2020 programozási ciklus kohéziós politikai operatív programjaihoz tartozó bevételek alig több mint 50%-on teljesültek. Az uniós támogatások esetében fontos szempontot jelent, hogy a 2018. évben még nem megtérített uniós támogatások a jövőben jelentenek bevételi forrást a központi költségvetés számára, amely egyfajta speciális központi tartalékot jelent majd.

A teljesült költségvetési bevételek és kiadások által az államháztartás központi alrendszerének **pénzforgalmi hiánya** a 2018. év végén az előzetes adatok alapján 1 445,1 Mrd Ft-ot tett ki, amely a központi költségvetés 1 368,8 Mrd Ft-os és a Társadalombiztosítási Alapok 83,9 Mrd Ft-os negatív egyenlegéből, valamint az Elkülönített Állami Pénzalapok 7,6 Mrd Ft-os pozitív egyenlegéből adódott. A 2018. évi költségvetési törvényben tervezett 3,3%-os pénzforgalmi hiány a GDP százalékában 0,1%-kal magasabban teljesült.

Kedvező folyamatot jelentett 2018. II. félévben, hogy a központi alrendszer pénzforgalmi hiánya, a kormányzati intézkedéseknek is köszönhetően, az első félév végi 1 420,5 Mrd Ft-hoz képest mindössze 24,6 Mrd Ft-tal emelkedett.

A kormányzati szektor uniós módszertan szerint számított hiánya az előzetes adatok alapján a GDP 2,2%-a volt a 2018. évben. Ezáltal teljesítette a hazai követelményt, valamint megfelelt a maastrichti szerződésben rögzített konvergenciakritériumnak is.

A kormányzati szektor hazai módszertan szerinti adóssága az előzetes adatok alapján a 2018. évben a GDP 69,6% volt, amely mindössze 0,1 százalékponttal magasabb a 2018. évi

költségvetési törvényben tervezett értéknél. A 2017. évi értékhez képest tovább folytatódott az államadósság-mutató csökkenése.

A kormányzati szektor adósságát leginkább meghatározó elem a központi költségvetés adóssága, amely a 2018. év végén tényleges árfolyamon számolva 28 688,2 Mrd Ft-ot tett ki. Mindez 1 942,0 Mrd Ft (7,3%-os) növekedést jelent az előző évhez képest. Pozitív folyamatot mutat, hogy a 2018. év II. félévében az előző félévhez képest lassabban növekedett a központi költségvetés adóssága.

A forintadósság részarányának növekedése által az államadósság szerkezete a sérülékenység szempontjából kedvezőbbé vált. A központi költségvetés devizakitettsége a devizaadósság arányának csökkenése által mérséklődött. Továbbra is folytatódott az a tendencia, amely szerint az államadósság finanszírozásában a hazai háztartások szerepe egyre jelentősebb. A finanszírozás szempontjából is kiemelten fontos a háztartások, mint befektetők szerepe, akik egyre nagyobb hányadban jelennek meg az állampapírpiacon finanszírozóként. Mindehhez szintén hozzájárult a gazdasági növekedés, amelynek révén a háztartások növekvő nagyságrendű megtakarításokkal rendelkeznek.

A kormányzati szektor uniós módszertan szerint számított adóssága a 2018. év végén az előzetes adatok alapján 29 806,6 Mrd Ft volt, amely a GDP 70,8%-át teszi ki. Az államadósság-ráta tovább csökkent, közelítve az uniós szabály által előírt értékhez.

A gazdasági növekedés fennmaradása és a bevételek nagyságrendjét figyelembe vevő költségvetési politika mellett tovább folytatódhat az államadósság csökkenése. Ehhez azonban a különböző költségvetési és gazdasági kockázatok folyamatos értékelése, valamint kezelése szükséges.

Bevezetés

A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Gst.) 23. § (2) bekezdése alapján az Állami Számvevőszék (ÁSZ) az ÁSZ elnökének a Költségvetési Tanács (KT) tagjaként ellátandó feladatait a KT által tárgyalt kérdésekhez kapcsolódó elemzéseknek a KT rendelkezésére bocsátásával segíti. Az ÁSZ a KT részére végzett támogató tevékenységet az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény (továbbiakban ÁSZ tv.) 5. § (13) bekezdésében foglaltak értelmében elemzések és tanulmányok készítésével végzi.

A KT a Gst. 23. § (1) bekezdés c) pontja előírása szerint félévente véleményt nyilvánít a központi költségvetésről szóló törvény végrehajtásának helyzetéről és az államadósság várható alakulásáról. Az ÁSZ a 2018. II. félévi költségvetési folyamatok értékelésével elősegíti a KT megalapozott véleményének kialakítását a 2018. évi folyamatokról. Emellett az elemzés megalapozza a 2019. évi folyamatok értékelését, valamint kiindulópontot jelent a 2020. évi költségvetési törvényjavaslat véleményezéséhez is.

Az elemzés a lezajlott gazdasági folyamatokat a 2018. második félévi, illetve éves költségvetési és makrogazdasági adatok alapján értékeli. Ennek indoka, hogy a gazdasági növekedés és ennek összetevői jelentős hatást gyakorolnak a költségvetési folyamatokra, a bevételekre és a kiadásokra egyaránt. Az elemzés kiemelten értékeli a költségvetési hiány alakulását és ebből a szempontból mutatja be, hogy a költségvetés mely jelentősebb előirányzatai esetében volt megfigyelhető a 2018. év végére az előirányzattól eltérő teljesítés. A költségvetési folyamatok értékelésére támaszkodva bemutatja az elemzés, hogy a főbb költségvetési szabályok a költségvetési hiányra és az államadósságra vonatkozóan teljesültek-e a 2018. évben.

Az elemzés készítése során figyelembe vettük, hogy a 2017. évi C. törvény Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről (költségvetési törvény) nem módosult az elmúlt évben. A 2018. évre vonatkozóan az előirányzatok teljesítésének meghatározásához a Magyar Államkincstár (Kincstár) előzetes mérlegadatait használtuk fel, amely tartalmazta a nem törvényi hatáskörben végrehajtott előirányzat módosításokat is.

Az elemzésben szereplő módosított előirányzat a 2018. év vonatkozásában minden esetben a nem törvényi hatáskörben végrehajtott előirányzat módosítások eredményét fejezi ki. Azon előirányzatoknál ahol történt ilyen típusú módosítás a teljesítést ezen előirányzatokhoz viszonyítva mutatja be az elemzés. A fejezetek bevételeinek és kiadásainak 2018. évi tényleges teljesítéseiről, az előirányzatok tervezettől eltérő teljesítésének indokairól nem álltak rendelkezésre részletes információk. Továbbá bizonyos előirányzat kategóriák nem törvényi hatáskörben végrehajtott módosításának adatai nem álltak rendelkezésre a költségvetési törvényben meghatározott struktúrában, emiatt e kategóriák adatainál kizárólag a törvényi előirányzat értéke szerepel az elemzésben.

Az elemzés készítése során felhasználásra került a Magyar Államkincstár (Kincstár), a Pénzügyminisztérium (PM), a Miniszterelnökség (ME), az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM), a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) és a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) által szolgáltatott adatok, valamint az Államadósság Kezelő Központ Zrt. (ÁKK), a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) gyorstájékoztatóinak és egyéb kiadványainak adatai, a Magyar Nemzeti Bank (MNB) által készített kiadványok, valamint a 2017-2021. évre és a 2018-2022. évre vonatkozó Konvergencia Program. Az elemzés a 2019. május 17-ig elérhető adatokat használta fel, figyelembe véve, hogy az adatok többsége a 2018. év vonatkozásában előzetes adatnak minősül. Az elemzés készítése során használtuk továbbá a 2018. évi költségvetési törvényjavaslatról készített ÁSZ véleményt, a 2018. I. félévi költségvetési folyamatokról készített ÁSZ elemzés megállapításait, valamint figyelembe vettük az ezekben feltárt kockázatokat.

Részletes elemzés

1. A 2018. évi költségvetés végrehajtását, az államháztartási folyamatokat befolyásoló makrogazdasági tendenciák alakulása

A makrogazdasági mutatók alakulása a tervezetthez képest

A 2018. évi költségvetési törvényjavaslatban a Kormány – a 2017-2021 időszakra vonatkozó Konvergencia Programmal összhangban – 4,3%-os gazdasági növekedéssel számolt. A 2018. évi költségvetés tervezése során a háztartások fogyasztásának 5,4%-os, a foglalkoztatottak számának 1,8%-os és a munkavállalói jövedelmek 10,4%-os növekedését prognosztizálták. A bruttó állóeszköz-felhalmozások volumenének növekedése 12,9%-kal került megtervezésre. A külkereskedelmi forgalomban a termékek és szolgáltatások exportja esetében 6,5%-os, míg az import esetében ezt 1,7 százalékponttal meghaladó növekedéssel számoltak. A fogyasztói árak esetében éves átlagban 3,0%-os volt a tervezett növekedés.

A 2018-2022 közötti időszakra vonatkozó Konvergencia Programját a Kormány 2018 áprilisában tette közzé. A 2017-2021 közötti időszakra vonatkozó Konvergencia Programhoz képest a fogyasztói árak változását 0,5; a háztartások fogyasztási kiadásainak növekedését 0,2, a bruttó állóeszköz-felhalmozás növekedését 0,1; a foglalkoztatottak számának növekedését 0,3 százalékponttal alacsonyabban határozta meg a 2018. évi költségvetési törvényjavaslat. Magasabb várható növekedést a termékek és szolgáltatások exportja (0,7 százalékponttal) és importja növekedése (1,0 százalékponttal), valamint a bruttó bér- és keresettömeg növekedése (2,0 százalékponttal) esetében prognosztizáltak.

Megfigyelhető, hogy a 2018-2022 időszakra vonatkozó Konvergencia Program a gazdasági növekedés fő területének a külkereskedelmet jelölte meg. A 2018. évi költségvetési törvény azonban a növekedés belső összetevőinek bővülését jelezte előre. Mindez annak a hatása, hogy a 2018. évi költségvetés elfogadása a 2017. évben történt, amikor még a gazdasági folyamatok eltérő sajátosságokat mutattak. Pozitív fejleménynek tekinthető, hogy a gazdasági mutatók ennek ellenére a vártnál magasabb gazdasági növekedést eredményeztek.

A költségvetési folyamatok szempontjából a tervezetthez képest jellemzően kedvezően alakultak a gazdasági folyamatok. A főbb makrogazdasági mutatók alakulását az **1. számú táblázat** mutatja be a Kormány által várt értékekhez képest.

A makrogazdasági mutatók alakulása a tervezetthez képest*Adatok százalékban*

Megnevezés	Költségvetési törvény szerinti előrejelzés	2018. évi előzetes adat
GDP előző évi áron (éves növekedési ütem)	4,3	4,9
Fogyasztói árindex változása (éves átlag)	3,0	2,8
Háztartások fogyasztási kiadásának növekedése előző évi áron	5,4	4,6
Bruttó állóeszköz-felhalmozás növekedése előző évi áron	12,9	17,0
Termékek és szolgáltatások exportjának növekedése előző évi áron	6,5	4,2
Termékek és szolgáltatások importjának növekedése előző évi áron	8,2	6,3
Foglalkoztatottak számának növekedése	1,8	1,1
Bruttó bér- és keresettömeg növekedése	10,4	11,3

Forrás: A 2018. évi költségvetési törvény és a KSH adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A GDP növekedése

A 2018. évben a gazdasági növekedés a háztartások fogyasztási kiadásainak előző évhez képest nagyobb mértékű növekedésének, a bruttó állóeszköz-felhalmozás intenzív bővülésének, valamint a bruttó bér- és keresettömeg vártnál magasabb növekedésének volt köszönhető. Emellett tovább folytatódott a foglalkoztatottság bővülése. A gazdasági növekedést támogatta az inflációs ráta korlátozott ütemű növekedése is, amely éves átlagban 2,8%-os mértékű volt.

A legmagasabb, 23,0%-os volumennövekedést az építőipar érte el az előző évhez viszonyítva. A növekedést a lakásépítések számának növekedése, valamint az európai uniós támogatással megvalósuló infrastrukturális fejlesztések eredményezték. Az iparon belül döntő súlyt képviselő feldolgozóipar termelése 3,7%-kal emelkedett. A feldolgozóipari termelés legnagyobb hányadát (27,9%-át) kitevő járműgyártás kibocsátása azonban 0,1%-kal elmaradt az előző évi értéktől. A legnagyobb 14,9%-os volumennövekedést a gumi-, műanyag és nemfém ásványi termékek gyártása érte el.

A szolgáltatások esetében a hozzáadott érték 4,4%-kal emelkedett a 2018. évben. A szolgáltatásokon belül a kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma éves átlagban 3,8%-kal növekedett, a bruttó bevétele pedig 9,3%-kal volt több folyóáron, mint az előző évben. A mezőgazdaság esetében szintén növekedett a termelési volumen, amelynek nagyságrendje 5,3% volt.

A GDP növekedéséhez a termelési oldalon a szolgáltatások bővülése járult hozzá a legjelentősebb mértékben. A hozzájárulás mértéke 2,4 százalékpontot tett ki. Emellett az ipar 0,7, az építőipar, illetve a termékadók és támogatások egyenlege 0,8-0,8, valamint a mezőgazdaság 0,2 százalékponttal támogatta a növekedést.

A felhasználási oldalon a legjelentősebb hatást a bruttó felhalmozás növekedése fejtette ki. Ennek értékét az állami és a vállalati beruházások, valamint a beruházási volument támogató európai uniós források egyaránt kedvezően befolyásolták.

A bruttó felhalmozás a 2018. évben 11 386,3 Mrd Ft volt folyóáron, ami 2 679,2 Mrd Ft-tal magasabb, mint az előző évben felhalmozásra fordított összeg. A beruházások több mint felét (51,4%) adó legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások beruházásai 8,8%-kal növekedtek, míg a költségvetési szervek által végrehajtott beruházások volumene 30,9%-kal növekedett a 2018. évben az előző évhez képest.

Az év egészét tekintve a beruházások valamennyi nemzetgazdasági ágazatban bővültek. A beruházások több mint negyedét realizáló feldolgozóiparban 6,3%-kal, a szállítás és raktározás területén 33,5%-kal, míg az ingatlanügyletek (pl. irodaházak, logisztikai csarnokok) területén 17,3%-kal bővült a beruházások volumene.

A háztartások fogyasztása az előző évhez hasonlóan folyamatosan bővült a 2018. évben. A háztartások fogyasztási kiadásai legnagyobb hányadát, 44,0%-ot szolgáltatásvásárlásra fordították. Ezáltal a szolgáltatások fogyasztása 5,6%-kal emelkedett az előző évhez viszonyítva. Nem tartós termékek vásárlására a háztartások a hazai fogyasztási kiadásuk 41,8%-át fordították. A vásárlási volumen e termékcsoportban 4,0%-kal volt több mint az előző évben. A legnagyobb mértékben a tartós termékek vásárlására fordított kiadások növekedtek (12,4%-kal). A közösségi fogyasztás folyó áron számítva 1,6%-kal növekedett, azonban a volumene éves szinten 2,1%-kal csökkent az előző évhez viszonyítva.

A külkereskedelmi egyenleg alakulása a gazdasági növekedésre összességében kedvezőtlenül hatott. Ennek indoka, hogy az export bővülési ütemét meghaladta az import növekedése. A termékbehozatal csaknem felét (47,7%) jelentő gépek és szállítóeszközök exportjának volumene 4,8%-kal, a feldolgozott termékek exportjának volumene 5,4%-kal emelkedett, míg az élelmiszerek, italok, dohány exportjának volumene 3,7%-kal csökkent a 2017. évhez viszonyítva. Az import volumene ezt meghaladóan, a gépek és szállítóeszközök esetében 7,1%-kal, a feldolgozott termékek esetében 8,4%-kal, az élelmiszerek, italok és dohány esetében 5,3%-kal bővült.

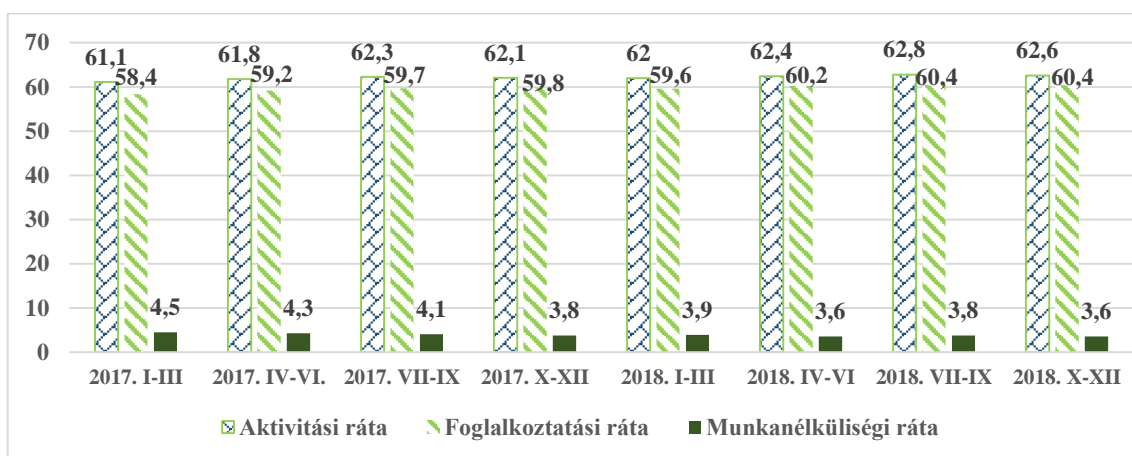
A külkereskedelmi egyenleg aktívuma azonban továbbra is fennmaradt, amelynek nagyságrendje a 2018. évben a GDP 4,2%-át tette ki. Ezáltal tovább folytatódott a külkereskedelmi többlet előző év óta tartó csökkenése, amelynek fő indoka, hogy a növekvő beruházási aktivitás az import növekedésével járt együtt. A külkereskedelmi többlet összetételét tekintve meghatározó a szolgáltatások mérlegének aktívuma, amelynek mértéke a GDP 6,0%-a volt a 2018. évben. A szolgáltatásokon belül az üzleti szolgáltatások, az idegenforgalom és a szállítási szolgáltatások többletének növekedése volt jelentős mértékű.

A foglalkoztatottság alakulása

A foglalkoztatottsági mutatók a 2018. évben szintén kedvezően alakultak. Mindez egyaránt érvényes az aktivitásra, a foglalkoztatásra és a munkanélküliség alakulására. A főbb foglalkoztatási mutatók alakulását az **1. számú ábra** mutatja be.

A főbb foglalkoztatási mutatók alakulása 2017-2018 között a 15-74 éves népesség vonatkozásában

Adatok százalékban

Forrás: KSH STADAT, gyorsjelentések alapján ÁSZ szerkesztés

Az aktivitási ráta növekedéséhez hozzájárult, hogy a gazdasági reálfolyamatok kedvező alakulása következtében növekedett a munkaerő iránti kereslet és számos, a munkaerő-piaci részvételt, illetve a munkakeresletet ösztönző intézkedés történt az elmúlt években. Ezek közé tartozik a személyi jövedelemadó kulcsának a 2016. évben 15,0%-ra csökkentése, a Munkahelyvédelmi Akcióterv keretében nyújtott járulékkedvezmények, az álláskeresési támogatások átalakítása és a nyugdíjkorhatár emelése. A megváltozott munkaerő-piaci körülmények és a kormányzati intézkedések hatására jelentősen növekedett a gazdasági aktivitás mértéke.

A 2018. évben az előző évhez viszonyítva a 15-74 éves foglalkoztatottak száma 48,1 ezer fővel (1,1%-kal) növekedett. Emellett szintén kedvező változást jelentett, hogy 23,5%-kal (38,7 ezer fővel) csökkent a közfoglalkoztatottak létszáma, amely ezáltal bővítette a munkaerő-piaci kínálatot. A foglalkoztatottsági ráta a 15-24 éves korosztály kivételével növekedett, ezáltal a 2018. évben összességében 1,2 százalékponttal haladta meg az előző évet. A foglalkoztatási ráta növekedése az idősebb, 55-64 éves munkavállalók esetében volt a legmagasabb, ahol ennek értéke 2,7 százalékpontot jelentett.

A foglalkoztatottsági helyzet javulása révén jelentős javulás volt megfigyelhető az elmúlt években a munkanélküliségi ráta alakulásában, amelynek csökkenő tendenciája tovább folytatódott a 2018. évben is. A munkanélküliségi ráta a 2018. évre az előző év első negyedéhez viszonyítva a 15-74 éves korcsoportban 0,9 százalékponttal, 3,6%-ra csökkent. Ezen belül a férfiak munkanélküliségi rátája 0,3, míg a nők munkanélküliségi rátája 0,6 százalékponttal csökkent. A korcsoportok tekintetében a legmagasabb csökkenés, 0,7 százalékpont az 50-54 éves korosztály esetében volt megfigyelhető. A munkanélküliség átlagos időtartama csökkenő tendenciát mutatott, 2018 utolsó negyedében 14,8 hónap volt, amely 1,6 hónappal alacsonyabb az előző évi értékhez képest. A munkanélküliségi ráta csökkenésével párhuzamosan a tartósan munkanélküliek száma szintén csökkent a 2018. év végére, együttesen 0,9 százalékponttal az előző év azonos időszakához képest.

Az átlagkeresetek alakulása

Az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete a 2018. évben 329 900 Ft, a nettó átlagkereset 219 400 Ft volt, az előző évhez viszonyítva mindkettő 11,3%-kal növekedett.

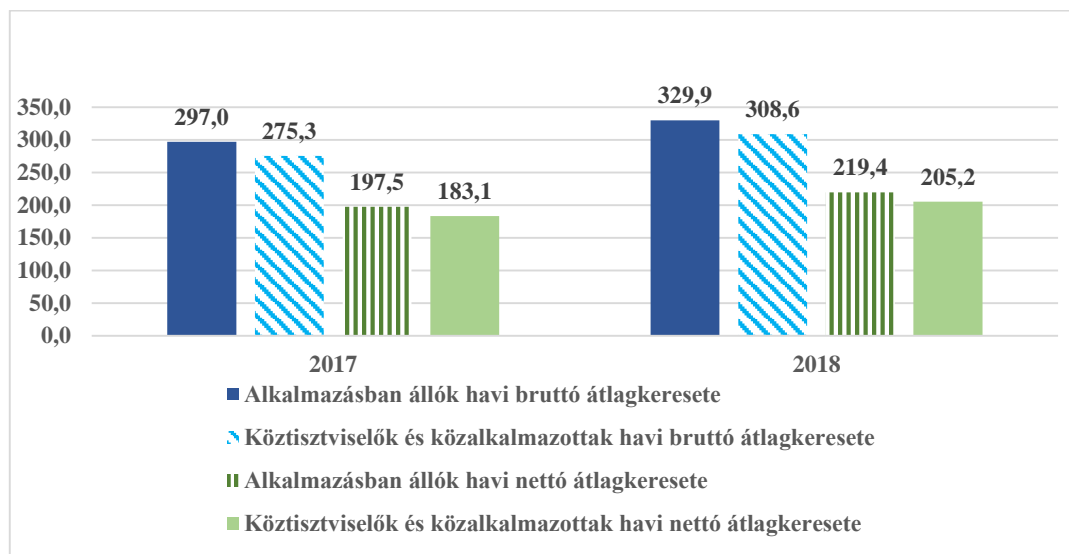
A növekedést a munkaerő-kereslet élénkülése, a minimálbér és a garantált bérminimum 8,0%-os emelése, a költségvetési szféra egyes területeit és bizonyos állami közszolgáltató cégek munkavállalóit érintő keresetrendezések és az egyes ágazatokban kialakuló munkaerőhiány miatti verseny éleződése eredményezték.

A nemzetgazdaságban alkalmazottak és ezen belül a köztisztviselők és közalkalmazottak bruttó és nettó átlagkeresetének alakulását a 2017-2018. években a **2. számú ábra** szemlélteti.

2. ábra

A bruttó és nettó átlagkeresetek alakulása

Adatok ezer Ft-ban

Forrás: KSH STADAT alapján ÁSZ szerkesztés

A bérnövekedés gazdasági ágazatonkénti összetételét vizsgálva a legkisebb növekedési ütemet elérő nonprofit szervezeteknél is 10,7%-os volt a bruttó bérnövekedés mértéke. A vállalkozásoknál ennél valamelyest magasabb, 10,9%-os volt a növekedés. A költségvetési szférában pedig a növekedés mértéke 12,1%-ot ért el, vagyis e szféra bérnövekedési tendenciája volt a legintenzívebb.

A bruttó átlagkereset a 2018. évben a pénzügyi, biztosítási tevékenység gazdasági ágazatban volt a legmagasabb (608,2 ezer Ft), a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás területén a legalacsonyabb (212,0 ezer Ft). A legnagyobb mértékű növekedés a humán-egészségügyi és szociális ellátás (17,7%), míg a legalacsonyabb az oktatás (7,8%) területén történt.

A reálkereset a 2017. évi növekedéshez (10,3%) képest lassuló, de még mindig dinamikus ütemben, 8,3%-kal emelkedett.

A háztartások pénzügyi vagyonának alakulása

A foglalkoztatás bővülése, a keresetek növekedése a háztartások jövedelmi viszonyaira szintén kedvező hatást gyakorolt. A háztartások növekvő jövedelme lehetőséget teremtett a fogyasztás bővülése mellett a megtakarítások növekedésére is. A háztartások nettó pénzügyi vagyona folyamatosan növekedett az utóbbi években. A 2018. évi növekmény értéke az előző évhez képest 4 084,6 Mrd Ft volt, ezáltal a háztartások nettó pénzügyi vagyona az év végén 44 790,9 Mrd Ft-ra emelkedett.

A háztartások rendelkezésére álló pénzügyi eszközök több mint 50,0%-át a részvények és részesedések tették ki, melyek értéke 7,9%-kal (1 648,2 Mrd Ft-tal) növekedett a 2017. év végi értékhez viszonyítva a 2018. év végére.

A legnagyobb mértékű növekedés (14,5%, azaz 1 839,6 Mrd Ft) a készpénz és betétek állományában történt egy év alatt, ami a háztartások rendelkezésére álló pénzügyi eszközök több mint negyedét tette ki. Ezen belül is a készpénz és betétek több mint felét kitevő forint betétek állománya 1 083,1 Mrd Ft-tal növekedett.

A háztartások tulajdonában lévő, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok a háztartások pénzügyi eszközeinek 11,2%-át tették ki a 2018. évben, amely 0,5 százalékponttal magasabb a 2017. évi aránytól. Állományuk 13,4%-kal (710,8 Mrd Ft-tal) emelkedett a 2018. év folyamán. A háztartások hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokon belül az állampapírok részaránya a 2018. évben 1,3 százalékponttal, míg a háztartások tulajdonában lévő állampapírok állománya 753,8 Mrd Ft-tal növekedett. Mindez hozzájárult az államadósság finanszírozásának biztonságához.

A hitelezési folyamatok alakulása

A háztartások kötelezettségei a 2018. év folyamán 4,3%-kal (377,0 Mrd Ft-tal) növekedtek. Ezen belül a lakossági hitelállomány a 2018. év végére 7 510,9 Mrd Ft-ra (319,2 Mrd Ft-tal) növekedett az előző év végi értékhez képest.

Jelentős mértékben, 10,2%-kal (311,9 Mrd Ft-tal) növekedett a háztartások ingatlanhiteleinek állománya, amely által ezen a jogcímen 2018. év végén a háztartások kötelezettsége 3 357,6 Mrd Ft értékű volt. Mindez az építőipar teljesítményére is kedvező hatást gyakorolt a növekvő számú lakásépítések következtében. A hitelintézetektől a háztartások által felvett fogyasztási és egyéb hitelek állománya 68,5 Mrd Ft-tal (2,4%-kal) növekedett a 2018. év folyamán. Mindez azt mutatja, hogy a háztartások fogyasztásuk egy részét hitelből finanszírozzák, és a jövedelmi helyzetük javulása révén a korábbiakhoz képest nagyobb a hitelfelvételi hajlandóságuk.

A vállalati hitelállomány a 2018. évben összességében 892,0 Mrd Ft-tal emelkedett, amely 13,6%-os éves bővülésnek felel meg. Ezen belül a kis- és középvállalati szektor hitelállománya az előzetes MNB adatok alapján közel 12,0%-kal növekedett éves összehasonlításban, ezen belül a mikrovállalatok esetében volt megfigyelhető a legnagyobb mértékű – éves szinten közel 21,0 százalékos – emelkedés. A tranzakciós bővüléshez a kkv-szektor hitelfelvétele mellett számos nagyvállalat egyedi és nagy volumenű ügylete is hozzájárult. Az új szerződéskötések 2018. évi értéke az előző évihez hasonló nagyságrendű volt, ennek értéke nagyságrendileg 3400 Mrd Ft-ot tett ki.

A fogyasztói árindex alakulása

A fogyasztói árak növekedése az előző évi növekedési üteméhez viszonyítva 0,4 százalékponttal alacsonyabb mértékű volt. A 2018. évi költségvetés tervezésekor számított 3,0%-os inflációval szemben a tényleges infláció 2,8% volt. A tartós fogyasztási cikkek kivételével valamennyi fogyasztási főcsoportban áremelkedés történt.

Az éves inflációt meghaladó mértékben növekedtek az élelmiszerek fogyasztói árai (4,2%-kal) és a szeszes italok, dohányárak, valamint az egyéb cikkek és üzemanyagok ára (7,9%). A fogyasztói árak növekedésének háttérében az élelmiszer- és az üzemanyagárak emelkedése, a háztartások élénkülő kereslete, valamint egyes szolgáltatásoknál a bérköltségek emelkedése állt.

A szolgáltatások árai 1,6%-kal növekedtek. Ezen belül átlag felett emelkedett a lakásfelújítási és karbantartási (8,4%), az üdülési szolgáltatások (6,5%) és a lakbér (5,1%). Az általános forgalmi adó mértékének csökkentése következtében a telefon- és internet szolgáltatások díja 5,6%-kal csökkent. A tartós fogyasztási cikkek esetében a fogyasztói árak 0,4%-kal csökkentek. Ezen belül 4,0%-kal esett vissza a tartós kulturális cikkek – számítógép, fényképezőgép, telefon és televízió – ára.

2. A pénzforgalmi és az uniós módszertan szerinti hiány alakulása

A pénzforgalmi hiány alakulása

A 2018. évi költségvetési törvény az államháztartás központi alrendszerének hiányát 1 360,7 Mrd Ft-ban állapította meg, amely a nullszaldósan tervezett működési költségvetés mellett a felhalmozási költségvetés 857,3 Mrd Ft-os és az európai uniós fejlesztési költségvetés 503,4 Mrd Ft-os tervezett hiányából tevődik össze. Az államháztartás hiányát a 2018. évi költségvetési törvény szerint szinte teljes mértékben a központi költségvetés hiánya teszi ki, az elkülönített állami pénzalapok (ELKA) 49,3 Mrd Ft-os hiánya, a helyi önkormányzatok 203,1 Mrd Ft-os pozitív és a TB Alapok nullszaldós egyenlege mellett. A 2018. évi tervezett hiány összege év közben nem változott.

Az államháztartás központi alrendszerének 2018. évi pénzforgalmi hiánya az előzetes adatok alapján a 2018. évre tervezett hiányt 84,4 Mrd Ft-tal haladta meg. Az államháztartás központi alrendszerének pénzforgalmi hiánya a 2018. év végén 1 445,1 Mrd Ft volt, amely a központi költségvetés 1 368,8 Mrd Ft-os és a TB Alapok 83,9 Mrd Ft-os deficitjéből és az ELKA 7,6 Mrd Ft-os pozitív egyenlegéből adódott. A TB Alapok hiányát teljes mértékben az E. Alap deficitje tette ki, az Ny. Alap által teljesített bevételek és kiadások megegyeztek.

Az államháztartás központi alrendszere főbb pénzforgalmi adatainak alakulását a 2018. évi előzetes adatok alapján a **2. számú táblázat** szemlélteti.

**Az államháztartás központi alrendszere főbb pénzforgalmi adatainak alakulása
a 2018. évi előzetes adatok alapján**

	2018. évi előirányzat (Mrd Ft)	2018. évi előzetes adat (Mrd Ft)	2018. évi eltérés az előirány- zathoz képest (Mrd Ft)	2018. évi teljesítés/ 2018. évi elő- irányzat (%)
Központi költségvetés				
Bevétel	12 553,8	13 594,0	1 040,2	108,3
Kiadás	13 865,2	14 962,8	1 097,6	107,9
Központi költség- vetés egyenlege	-1 311,4	-1 368,8	-57,4	104,4
Társadalombiztosítási Alapok				
Bevétel	5 680,6	5 703,6	23,0	100,4
Kiadás	5 680,6	5 787,5	106,9	101,9
Társadalombizto- sítási Ala- pok egyenlege	0,0	-83,9	-83,9	
Elkülönített állami pénzalapok				
Bevétel	517,0	575,4	58,4	111,3
Kiadás	566,3	567,8	1,5	100,3
Elkülönített ál- lami pénzala- pok egyenlege	-49,3	7,6	56,9	
Központi alrendszer összesen				
Bevétel	18 751,4	19 873,0	1 121,6	106,0
Kiadás	20 112,1	21 318,1	1 206,0	106,0
Központi alrend- szer egyenlege	-1 360,7	-1 445,1	-84,4	106,2
A GDP arányá- ban (%)	-3,3	-3,4		
GDP (Mrd Ft)	40 352,7	42 072,8		

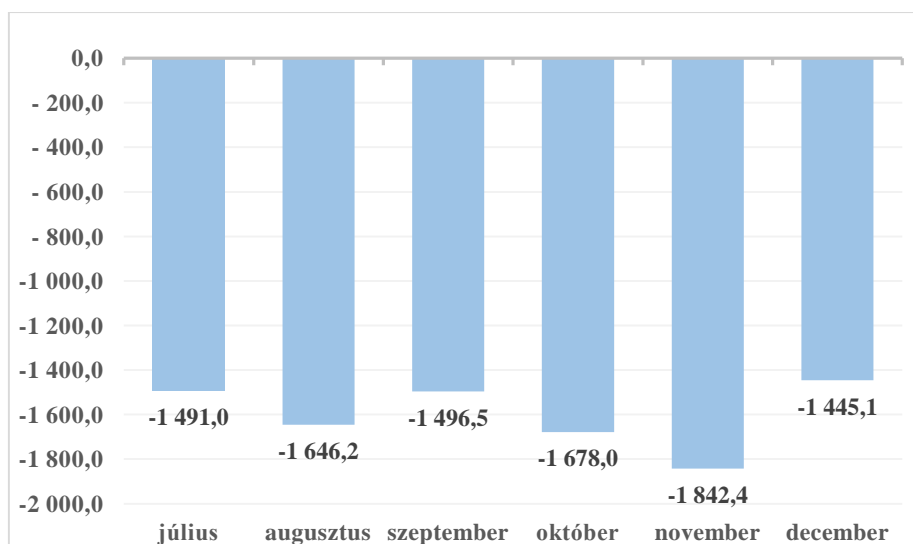
A 2018. évi előzetes adatok alapján a központi alrendszer bevételei 1 121,6 Mrd Ft-tal, 6,0%-kal magasabb összegben teljesültek a 2018. évi előirányzathoz képest. A központi alrendszer kiadásai a 2018. évi előirányzathoz képest 1 206,0 Mrd Ft-tal, 6%-kal magasabb összegben teljesültek.

A központi alrendszer hiánya az év során hullámzóan alakult. Az államháztartás központi alrendszerének 2018. év I. félévi pénzforgalmi hiánya 1 420,5 Mrd Ft volt, amely a 2018. év

végén teljesült hiány 98,3%-át jelentette. Ezek alapján a 2018. év II. félévében a hiány számottevően nem változott. A központi alrendszer pénzforgalmi hiányának alakulását a 2018. év II. félévében havi bontásban a **3. számú ábra** mutatja be.

3. ábra

A központi alrendszer pénzforgalmi hiányának alakulása a 2018. év II. félévében (Mrd Ft)

Forrás: PM adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A központi alrendszer 2018. évi pénzforgalmi hiányának alakulását alapvetően az uniós programokhoz kapcsolódó bevételek 2018. évi előirányzatnál 44,9%-kal alacsonyabb teljesítése, valamint az E. Alap negatív egyenlege befolyásolta.

A 2018. évi költségvetési törvényben tervezett 3,3%-os pénzforgalmi hiány a GDP 3,4%-ában teljesült. Ebben jelentős szerepet játszott a GDP vártnál gyorsabb ütemű bővülése.

Az uniós módszertan szerinti hiány alakulása

A 2019. március 29-i EDP jelentés és a KSH adatai szerint a kormányzati szektor hiánya a 2018. évben a nemzeti számlák előzetes adatai alapján 934,0 Mrd Ft volt. A kormányzati szektor 2018. évi bevételei 18 617,0 Mrd Ft-ot, kiadása 19 551,0 Mrd Ft-ot tettek ki. Az előzetes GDP értékével számolva a hiány a GDP 2,2%-a volt. Ezáltal a kormányzati szektor 2018. évi hiánya megegyezett az előző évi uniós módszertan szerinti hiány értékével.

A kormányzati szektor 2018. évi bevételei a 2017. évi bevételeket 1 461,0 Mrd Ft-tal (8,5%-kal) haladták meg. Ezen belül a termelési adóbevétel – döntő részben az ÁFA bevétel növekedése miatt – 811,0 Mrd Ft-tal, az egyéb bevételek 335,0 Mrd Ft-tal, a társadalombiztosítási hozzájárulások 243,0 Mrd Ft-tal haladták meg az előző évi bevételeket. Vagyis a gazdasági növekedés kedvező hatásai az uniós módszertan szerinti hiány értékében is jelentkeztek.

A kormányzati szektor 2018. évi kiadásai 1551,0 Mrd Ft-tal (8,6%-kal) haladták meg az előző évi kiadásokat. Ezen belül a beruházási kiadások 693,0 Mrd Ft-tal, az egyéb kiadások 435,0 Mrd Ft-tal, a kifizetett munkavállalói jövedelmek 238,0 Mrd Ft-tal, a pénzbeni társadalmi juttatások 218,0 Mrd Ft-tal haladták meg az előző évben teljesített kiadásokat.

Az uniós módszertan szerint számított 2018. évi 2,2%-os hiány a 2018. évre tervezett 2,4%-os hiánycélt nem haladta meg. Összességében a kormányzati szektor uniós módszertan szerint

számított hiánya teljesítette a Gst. 3/A. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott követelményt, mert a 3,0%-os hiánycélt nem lépte túl, valamint megfelelt a maastrichti szerződésben rögzített konvergenciakritériumnak is.

3. Az államadósság alakulása

A hazai módszertan szerinti adósság alakulása

A 2018. évi költségvetési törvény szerint az államháztartás 2018. december 31-ére tervezett adóssága 309,3 forint/euró, 289,0 forint/svájci frank és 286,4 forint/amerikai dollár árfolyam mellett 28 358,7 Mrd Ft. A 2018. évi költségvetési törvény szerint az államadósság-mutató számlálójának a Gst. 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti várható összege 28 043,6 Mrd Ft, a nevezőjének a Gst. 2. § (1) bekezdés b) pontja szerinti várható összege 40 352,7 Mrd Ft volt. Ezek alapján az államadósság- mutató 2018. év végére tervezett értéke 69,5% volt.

A 2018. évi előzetes adatok alapján a Gst. szerinti államadósság és az egyes összetevői adósságának alakulását a **3. számú táblázat** mutatja be.

3. táblázat

A kormányzati szektor adósságának alakulása

Megnevezés	2018. évi tervezett Mrd Ft	2018. évi előzetes tény Mrd Ft	2017. évi tény a GDP %-ában	2018. évi terv a GDP %-ában	2018. évi előzetes adat a GDP %-ában
Központi alrendszer Gst. szerint korrigált adóssága*	27 804,4	28 464,6			
Önkormányzati alrendszer Gst. szerint korrigált adóssága	240,0	145,8			
Kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek Gst. szerinti adóssága	314,3	1 190,6			
Konzolidált, Gst. szerinti államadósság	28 043,6	29 282,0	72,4	69,5	69,6
GDP	40 352,7	42 072,8			

*: A TB. Alapok és az ELKA esetében nem merült fel adósságot generáló ügylet.

Forrás: PM adatszolgáltatása alapján ÁSZ szerkesztés

A kormányzati szektor Gst. szerinti adósságáról rendelkezésre álló adatok alapján az államadósság-mutató a 2018. évben 69,6% volt, amely mindössze 0,1 százalékponttal magasabb a 2018. évi költségvetési törvényben tervezett értéknél.

A 2017. évi értékhez képest az államadósság-mutató 2,8 százalékponttal alacsonyabb. Az államadósság-mutató csökkenése ez alapján megfelelt a 2018. évi költségvetési törvény által az Alaptörvény 36. cikk (5) bekezdésében és a Gst. 4. § (2a.) bekezdésében foglalt követelménynek.

A makrogazdasági mutatók előzetes adatai alapján a reálnövekedési ütem a GDP esetében meghaladta, az infláció esetében azonban nem érte el a 3,0%-ot. Ezt figyelembe véve a Gst. 4. § (2a.) bekezdésének előírása alapján a 2018. évi költségvetési törvény az államháztartás adósságának több mint 0,1 százalékpontos csökkenését tűzte ki célul. Mindez összhangban van az Alaptörvény 36. cikk (5) bekezdésében szereplő rendelkezéssel, amely szerint az adott költségvetési évre tervezett államadósság-mutató értékének csökkenő trendet szükséges követnie.

A konszolidált, Gst. szerinti adósság alakulásában szerepet játszott a központi alrendszer és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek tervezettnél magasabb, valamint az önkormányzati alrendszer tervezettnél alacsonyabb adóssága. A konszolidálás során továbbá meghatározó tényezőt jelentett, hogy az előző évhez képest a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek állampapír állománya nagyobb mértékben csökkent, mint az önkormányzatok állampapír állománya.

A központi költségvetés adóssága

Az ÁKK 2018. decemberi monitoring jelentése alapján a 2018. év végén tényleges árfolyamon számolva a központi költségvetés adóssága 28 688,2 Mrd Ft volt, amely a 2017. év végi 26 746,2 Mrd Ft adóssághoz képest 1 942,0 Mrd Ft (7,3%-os) növekedést jelent.

Időbeli lefutását tekintve a központi költségvetés adósságának növekedése nem volt egyenletes. Az adósság növekmény jelentős része a 2018. év I. félévében jelentkezett. Ezen időszakban az adósság 1 587,5 Mrd Ft-tal növekedett. Ezt követően a III. negyedévben 84,4 Mrd Ft-tal, illetve a IV. negyedévben 270,1 Mrd Ft-tal növekedett a központi költségvetés adósságállománya.

A központi költségvetés adósságállományának 2017. évi és 2018. évi adatait a **4. számú táblázat** szemlélteti.

A központi költségvetés adósságának alakulása a 2017. és 2018. években

Adósságállomány	2018. év (Mrd Ft)	Megoszlási arány (%)	Változás az előző időszakhoz képest (Mrd Ft)
Forintadósság összesen	22 796,0	79,5	2 106,6
Hitel	1 167,7	4,1	126,6
Államkötvény	12 836,1	44,7	1 069,0
Lakossági állampapír	7 515,7	26,2	712,8
Diszkont kincstárjegy	1 237,3	4,3	198,1
Nem piaci értékesí- tésű állampapírok	39,2	0,1	0,0
Devizaadósság	5 724,8	20,0	-57,8
Forint és deviza- adósság összesen	28 520,8	99,5	2 048,8
Egyéb kötelezettségek	167,4	0,5	-106,8
Mindösszesen	28 688,2	100,0	1 942,0

A központi költségvetés adósságának növekedése két tényező együttes következménye volt. Az egyik tényezőt a nettó forintkibocsátás jelentette 2106,5 Mrd Ft összegben, amelynek jelentős részét a lakosságnak értékesített állampapírok tették ki. A másik tényezőt pedig a forint árfolyamának gyengülése jelentette, amely a devizaadósság forintban kifejezett értékét 208,8 Mrd Ft-tal növelte. E tényezőkkel szemben kedvezően hatott a 266,5 Mrd Ft értékű devizaadósság törlesztés, valamint az egyéb kötelezettségek állományának csökkenése.

A központi költségvetés adósságán belül a 2018. év végén a **forintadósság** 79,5%-os részarányt képviselt. Mindez a 2017. év végi részarányhoz képest 2,1 százalékponttal emelkedett. A forintadósságon belül az államkötvények állománya 9,1%-kal növekedett az előző évhez képest. Ezen belül a lakossági állampapírok állománya 712,8 Mrd Ft-tal (10,5%-kal) emelkedett.

A központi költségvetés adósságán belül a **devizaadósság** részaránya a 2018. év végére 20,0%-ra csökkent. A központi költségvetés devizakitettsége – a devizaadósság arányának csökkenésével – mérséklődött.

A forint- és a devizaadósság összetételének változása alapján az államadósság nominális növekedése folytatódott, de az államadósság szerkezete a sérülékenység szempontjából kedvezőbbé vált. Az államadósság-kezelés fenntarthatóságát jellemző devizaadósság teljes adóssághoz viszonyított arányának változása tényező csökkenése pozitívan értékelhető, hiszen ez tovább javította az államadósság-kezelés kapcsán felmerülő finanszírozási kockázatok mérséklését.

Továbbá azon tendencia is folytatódott a forinteszközök részarányának növekedése mellett, amely szerint az államadósság finanszírozásában a magyar gazdaság résztvevőinek szerepe egyre jelentősebb. A finanszírozás szempontjából is kiemelten fontos a háztartások, mint be-

fektetők szerepe, akik egyre nagyobb hányadban jelennek meg az állampapírpiacra finanszírozóként. Mindez szintén nagymértékben a gazdasági növekedés következménye, amelynek révén a háztartások növekvő nagyságrendű megtakarításokkal rendelkeznek. A növekvő értékű megtakarítások felhasználási területei között pedig az állampapírokba történő befektetés egyre inkább előtérbe került.

Az uniós módszertan szerinti adósság alakulása

A kormányzati szektor uniós módszertan szerint számított adóssága – a 2019. március 29-i EDP jelentés alapján – a 2018. év végén 29 806,6 Mrd Ft volt, amely a GDP 70,8%-át tette ki. A 2017. év végén az államadósság-ráta a KSH által közzétett, a 2017. év vonatkozásában kiigazított GDP-vel számolva 73,4% volt. Ezek alapján az államadósság-ráta a 2018. évben az előző évhez képest 2,6 százalékponttal csökkent, tovább közelítve az uniós szabály által előírt 60,0%-os értékhez.

Az államadósság-ráta esetében, ha a kormányzati szektor államadóssága meghaladja a GDP 60,0%-át, akkor ebben az esetben az un. „egyhuszados” szabályt kell teljesíteni. Ennek lényege, hogy a maastrichti kritériumok alapján az államadósság-rátát a 60,0% feletti rész legalább egy huszadával kell mérsékelni. A 2017. évi államadósság-ráta értékét figyelembe véve a teljesítendő csökkenés mértéke 0,7 százalékpont volt. Az államadósság-ráta 2018. évi értékének előző évhez viszonyított csökkenése meghaladja ezen értéket, teljesítve ezáltal ezen uniós kritériumot.

A kormányzati szektor konszolidált bruttó adóssága a 2017. évről a 2018. évre 1 648,6 Mrd Ft-tal növekedett. Ezen belül a legjelentősebb növekedés az értékpapírok esetében történt, amelyek együttes értéke 1 537,1 Mrd Ft-tal növekedett. Megfigyelhető, hogy az értékpapír adósság szerkezetén belül a hosszú lejáratú források részaránya növekedett, amely pozitív folyamatnak tekinthető az adósság finanszírozási kockázatának alakulása szempontjából.

4. Az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások

Az adósságszolgálattal kapcsolatos 2018. évi kiadások 97,0%-át a kamatkiadások tették ki. Az adósságszolgálattal kapcsolatos pénzforgalmi kamatkiadások 2018. évre előirányzott összege 978,3 Mrd Ft, a módosított előirányzat összege 963,3 Mrd Ft volt, amely a 2018. év végére 1 048,4 Mrd Ft-ban, a módosított előirányzat 108,8%-ában teljesült. A pénzforgalmi kamatbevételek 2018. évre előirányzott összege a 2018. év folyamán nem változott, összege 73,5 Mrd Ft volt, amely a 2018. év végére 120,5 Mrd Ft összegben teljesült.

Az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások, illetve a kamategyenleg 2018. évi alakulását az előzetes teljesítési adatok alapján az **5. számú táblázat** szemlélteti.

A kamategyenleg alakulása a 2018. évben

	2018. évi törvényi előirányzat (Mrd Ft)	2018. évi módosított előirányzat (Mrd Ft)	2018. évi előzetes tény (Mrd Ft)	Eltérés a módosított előirányzat- hoz képest (Mrd Ft)
Adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek	73,5	73,5	120,5	47,0
Forint	71,3	71,3	121,0	49,7
Deviza	2,2	2,2	-0,5	-2,7
Adósságszolgálattal kapcsolatos kiadások	1 029,8	996,8	1 080,8	84,0
ebből kamatkiadások	978,3	963,3	1 048,4	85,1
Forint	771,5	756,5	847,9	91,4
Deviza	206,8	206,8	200,5	-6,3
Kamategyenleg	-904,8	-889,8	-927,9	-38,1

Forrás: PM előzetes monitoring adatok alapján

Az adósságszolgálattal kapcsolatos kamatbevételek és kiadások egyenlegeként a 2018. év végi 927,9 Mrd Ft összegű nettó kamatkiadás 38,1 Mrd Ft-tal magasabb volt a 2018. évre meghatározott módosított kamategyenleghez képest. A kamategyenleg ugyanakkor az előző évi nettó kamatkiadáshoz képest 59,0 Mrd Ft-tal kedvezőbben alakult.

A 2018. évi nettó kamatkiadás módosított előirányzathoz viszonyított előirányzaton túli teljesítésének jellemző oka, hogy a tervezetthez képest magasabb összegben került sor állampapírok kibocsátására. Kedvező körülményt jelentett a piaci hozamok stabilitása, amelynek révén az új állampapír kibocsátásoknál és a változó kamatozású állampapíroknál jellemzően kiszámítható volt a kamatkockázat. Ugyanakkor a felmerülő kockázatot növelte, hogy a devizaportfólió összetételén belül a fix kamatozású adósság részaránya 68,9%-ra csökkent.

5. A költségvetési tartalékok felhasználása

A 2018. évi költségvetési törvényben a központi alrendszer tartalék előirányzatai – hasonlóan az előző évekhez – a XI. Miniszterelnökség fejezetben kerültek megtervezésre. A központi tartalékok rendelkezésre állása alapvető fontosságú az előre nem látható feladatokra, illetve kiadásokra, valamint felhasználásuk indokolt lehet a bevételek előirányzattól elmaradó teljesítése esetén is. A központi tartalékok között az Országvédelmi Alap (OVA) tekinthető valódi értelemben vett tartaléknak, mivel a Rendkívül kormányzati intézkedések és a Céltartalékok előirányzata a költségvetés végrehajtása során jellemzően meghatározott célokra szolgál.

Az **OVA** törvényi előirányzata a 2018. évben 60,0 Mrd Ft volt. Az előirányzat értéke év közben nem változott.

Az előirányzat a 2018. évi költségvetési törvény rendelkezése alapján két ütemben volt felhasználható 2018. április 30., illetve 2018. szeptember 30-át követően, amennyiben az adott időpontban benyújtott EDP-jelentésben szereplő hiány nem haladja meg a GDP 2,4%-át. A felhasználás a 2018. évi költségvetési törvény előírásai szerint történt.

Az OVA-ból történő átcsoportosításokra a II. negyedévben 28,1 Mrd Ft összegben, a IV. negyedévben 31,9 Mrd Ft összegben került sor, összesen 9 fejezet részére.

A **Rendkívüli kormányzati intézkedések** 2018. évi 110,0 Mrd Ft összegű törvényi előirányzatát a Kormány hatáskörében további 1,3 Mrd Ft-tal emelte meg. A 2018. évben az előirányzat teljes összege átcsoportosításra került, összesen 22 fejezet javára.

A **céltartalékok előirányzata** a 2018. évben a közszférában foglalkoztatottak bérkompenzációjára, a különféle kifizetésekre és az ágazati életpályákra valamint bérintézkedésekre együttesen 90,6 Mrd Ft-ot tartalmazott. Az előirányzat 2018. évi teljesítése 108,0 Mrd Ft volt, amely 17,4 Mrd Ft-tal haladta meg a tervezett összeget.

6. Az európai uniós források felhasználása

A 2014-2020-as fejlesztési ciklusban több mint 8 ezer Mrd Ft támogatás érkezik Magyarországra, ez a kapcsolódó hazai társfinanszírozással együtt mintegy 12 ezer Mrd Ft fejlesztési forrást jelent. Az uniós források felhasználása során a gazdaságfejlesztési cél jelent prioritást, ezáltal az EU-s transzferekből megvalósuló beruházások hosszabb távon is támogatni tudják a magyar gazdaság növekedését.

Az egyes években az uniós forrásokból származó bevételek és az Európai Unió (társ)finanszírozásával megvalósuló programok kiadásai teljesítésének tervezettől való eltérése a költségvetés szempontjából finanszírozási kockázatot hordoz magában. Az uniós programok kiadásainak adott évi teljesítése érdekében a központi költségvetésnek saját forrásokat szükséges mozgósítania, amely évente jellemzően meghaladta a költségvetési törvényben tervezett összeget. E kockázatot kis mértékben csökkentik az uniós források utólagos megtérüléséből származó bevételek, azonban a bevételek rendszeres előirányzattól elmaradó teljesítését e bevételi típus nem képes kompenzálni.

Ezen összefüggést jól mutatja a **6. számú** táblázat. A táblázatban a bevétel oszlopban szerepel az adott évben a központi költségvetésbe az Európai Unió költségvetéséből származó támogatás, amely a központi költségvetés szempontjából az adott évben bevételt jelent. Az adott évben teljesített kiadások és az Európai Unió költségvetéséből származó források (bevételek és az utólagos megtérülés) különbsége a központi költségvetés által biztosítandó támogatás nagyságát mutatja.

A 2018. évben is elkülönítetten kerültek elszámolásra az uniós bevételek és kiadások. A bevételek elszámolása egységesen az XLII. Költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezetben történt, míg a kiadások az uniós előirányzatért felelős fejezet költségvetésében jelent meg.

Az uniós bevételek és kiadások alakulása a 2018. évben

Megnevezés	EU Programok kiadása	EU Források		Központi költségvetés által biztosítandó támogatás
		Bevétel	Utólagos megtérülés*	
Előirányzat (Mrd Ft)	2 417,6	1 911,2	75,8	430,6
Teljesítés (Mrd Ft)	1 886,3	1 053,8	276,6	555,9
Teljesítés/előirányzat (%)	78,0	55,1	364,9	129,0
Teljesítés - Előirányzat (Mrd Ft)	-531,3	-857,4	200,8	125,3

*: Tartalmazza a vámbeszedési költség megtérítését is.

Forrás: Kincstár monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A táblázat adatai szerint a 2018. év során a központi költségvetés által az uniós támogatások teljesítése érdekében kifizetett összeg 125,3 Mrd Ft-tal növekedett a tervezett értékhez képest. Mindez jelentősen rontotta a pénzforgalmi egyenleget.

A hiányra gyakorolt hatás szempontjából fontos tényezőt jelentett a tervezett kiadások és bevételek előirányzattól elmaradó teljesítése, valamint az utólagos megtérülés előirányzathoz képest magasabb teljesítése.

Az uniós támogatások esetében fontos szempontot jelent, hogy az adott évi teljesítés kihat a következő évi költségvetésre is. A kiadások és a bevételek előirányzatnál alacsonyabb teljesítése azt is jelenti, hogy az adott évben nem teljesült kiadások a következő év(ek)ben teljesülnek, míg az elmaradt bevételek a következő időszakban jelentenek majd a költségvetés számára további bevételt. A pénzforgalmi egyenlegre való jövőbeli hatás mellett a gazdasági aspektus is lényeges. Eszerint, ha az adott fejlesztések egy része nem valósult meg az adott évben, akkor ezek a későbbi években támogathatják a gazdasági növekedést. Ennek révén tulajdonképpen az uniós támogatások ilyen módon történő felhasználása az anticiklikus gazdaságpolitika egy fontos eszközének is tekinthető. A később megérkező bevételek a következő év(ek)ben jelenthetnek a költségvetés számára egyfajta tartalékot az utólagos megtérülés formájában.

Az európai uniós bevételek alakulása

A fejezeti kezelésű európai uniós bevételek összetételét a **7. számú táblázat** mutatja be

A fejezeti kezelésű uniós bevételi előirányzatok alakulása a 2018. évben

Fejezet/ Cím (alcím)	Törvényi előirányzat	Teljesítés
	Mrd Ft	Mrd Ft
2014-2020 kohéziós politikai operatív programok	1 687,2	887,6
Vidékfejlesztési és halászati programok 2014-2020	212,0	133,1
Egyéb bevételek	11,8	33,1
Összesen	1 911,2*	1 053,8

*: Kerekítési különbség miatt eltérés.

Forrás: Kincstár adatszolgáltatása alapján ÁSZ szerkesztés

A fejlesztési programokhoz kapcsolódó európai uniós bevételek 88,3%-a az Uniós fejlesztések fejezet 2014-2020 közötti kohéziós operatív programjaihoz kapcsolódik, 11,1%-a az Uniós fejlesztések fejezet 2014-2020-as Vidékfejlesztési és halászati programjaihoz. Továbbá 0,6%-ot tesznek ki az egyéb uniós bevételek az összes bevételen belül.

Az európai uniós bevételek között szerepel továbbá az uniós támogatások utólagos megtérülése, valamint a vámbeszedési költség megtérítése. E két előirányzat esetében a 2018. évben 260,9 Mrd Ft, illetve 15,7 Mrd Ft bevétel keletkezett.

Az európai uniós kiadások alakulása

A fejezeti kezelésű európai uniós kiadások összetételét a **8. számú táblázat** mutatja be

8. táblázat

A fejezeti kezelésű uniós kiadási előirányzatok alakulása a 2018. évben

Fejezet/ Cím (alcím)	Törvényi előirányzat	Teljesítés
	Mrd Ft	Mrd Ft
2014-2020 kohéziós politikai operatív programok	1 970,4	1 509,0
Vidékfejlesztési és halászati programok 2014-2020	259,9	180,2
Egyéb kiadások	187,3	197,1
Összesen	2 417,6	1 886,3

Forrás: Kincstár adatszolgáltatása alapján ÁSZ szerkesztés

A kiadási előirányzatok 81,5%-a a 2014-2020 közötti programozási időszak keretében meghirdetett operatív programokhoz kapcsolódott. Az egyes operatív programok teljesítési adatait a **9. számú táblázat** mutatja be.

9. táblázat

Az operatív programok 2018. évi teljesítése

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Módosított előirányzat (Mrd Ft)	2018. évi teljesítés (Mrd Ft)	2018. évi teljesítés a módosított előirányzathoz képest (%)
Gazdaságfejlesztés és Innovációs OP (GINOP)	657,3	322,2	287,5	89,2
Versenyképes Közép - Magyarország OP (VEKOP)	98,3	99,3	76,9	77,4
Terület- és Településfejlesztési OP (TOP)	203,1	352,8	301,2	85,4
Integrált Közlekedésfejlesztési OP (IKOP)	425,2	444,3	344,8	77,6
Környezet és Energetikai Hatékonysági OP (KEHOP)	180,4	308,4	109,9	35,6
Emberi Erőforrás Fejlesztési OP (EFOP)	263,9	404,2	300,6	74,4
Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési OP (KÖFOP)	142,2	147,5	86,8	58,8
Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program	0,0	1,4	1,3	92,9
Összesen:	1 970,4	2080,1	1 509,0	72,5

Forrás: Kincstár adatszolgáltatása alapján ÁSZ szerkesztés

A kohéziós operatív programok kiadásain belül a legnagyobb részarányt a GINOP képviseli (33,3%), amelynél a 2018. évben a módosított előirányzat 89,2%-át használták fel. A módosított előirányzathoz viszonyítva a legmagasabb arányú teljesítés az RSZTOP, GINOP, TOP, IKOP, VEKOP és EFOP programok esetében volt jellemző.

A 2018. év II. félévében kifizetett összegek esetében továbbra is nagyobb arányt képviseltek az előlegek, amelynek részaránya együttesen 66,0% volt. A kifizetett számlák részaránya a KÖFOP, EFOP, GINOP és VEKOP programok esetében haladta meg az 50,0%-ot.

Az uniós források felhasználásának sajátossága, hogy az uniós módszertan szerinti hiányt nem érintik, azonban a központi költségvetés által teljesítendő támogatás változásával párhuzamosan alakul a pénzforgalmi szemléletű hiány és ennek következtében közvetetten az államadóság értéke, valamint ennek finanszírozási kiadásai.

Hozzájárulás az EU költségvetéséhez

Az EU költségvetéséhez való hozzájárulás címén a 2018. évben 316,5 Mrd Ft kiadás teljesült. A teljesített kifizetések a 2018. évre tervezett előirányzatot 6,6 Mrd Ft-tal haladták meg.

Az előirányzat 2018. évi előirányzatnál magasabb teljesítése az ÁFA alapú és a GNI alapú hozzájárulás, valamint a Dánia, Hollandia és Svédország számára teljesítendő bruttó GNI csökkentés előirányzatok teljesítéséből adódott. A brit korrekció előirányzata esetében 0,5 Mrd Ft volt az előirányzattól való elmaradás mértéke.

7. A költségvetési fejezetek bevételeinek és kiadásainak alakulása

A 2018. évi költségvetés végrehajtásáról a Kincstár által készített monitoring jelentés alapján a 2018. évben a költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei 2 390,0 Mrd Ft-ra teljesültek, ami a törvényi előirányzat 177,0%-a. A teljesült bevételek együttesen a központi költségvetés összes költségvetési bevételeinek 18,9%-át tették ki.

A központi költségvetés főbb bevételeit és ennek összetételét a **10. számú táblázat** mutatja be.

10. táblázat

A központi költségvetés főbb bevételeinek alakulása a 2018. évben

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	2018. évi teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés (%)
A költségvetés közvetlen bevételei	8 957,8	9 266,8	103,4%
Költségvetési szervek bevételei	1 318,6	2 180,0	165,3%
Fejezeti kezelésű előirányzatok saját bevételei	28,4	209,3	737,0%
Fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatása	3,0	0,7	23,3%
Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések	60,6	82,6	136,3%
Összesen	10 368,4	11 739,5	113,2%

Forrás: Kincstár központi költségvetés mérleg adatok alapján ÁSZ szerkesztés

Az **intézmények bevételei** közül a legjelentősebb tételt jellemzően a költségvetési támogatások jelentették.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok saját bevételeinek** 2018. évi bevételei közül a legjelentősebb tétel az uniós fejlesztések operatív programjai előirányzat-felhasználási keretszámlájára visszautalt összeg, mely 62,6 Mrd Ft volt.

A **fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatása** mérlegsorra a 2018. évben csak minimális összegű (0,7 Mrd Ft) bevétel érkezett, mivel a 2018. évi költségvetési törvénnyel összhangban az uniós bevételek a tavalyi évtől kezdődően A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezetben kerültek elszámolásra.

Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek teljesítési adatait a **9. fejezet** mutatja be.

Az egyes fejezetek bevételei döntően a módosított előirányzatnak megfelelően teljesültek, összességében az előirányzat 99,4%-a. Jelentősebb elmaradás az Unió fejlesztések fejezet esetében volt megfigyelhető.

A központi költségvetés főbb kiadásait és ennek elemeit a **11. számú táblázat** mutatja be.

11. táblázat

A központi költségvetési főbb kiadásainak alakulása a 2018. évben

Kiadások	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	2018. évi teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés (%)
A költségvetés közvetlen kiadásai	1 422,5	1 377,7	96,9%
Költségvetési szervek kiadásai	4 334,2	5 694,0	131,4%
Fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai	2 334,8	2 807,2	120,2%
Fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásai	2 417,6	1 886,3	78,0%
Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások	176,3	185,4	105,2%
Összesen	10 685,4	11 950,6	111,8%

Forrás: Kincstár központi költségvetés mérleg, ÁSZ szerkesztés

A **költségvetési szervek kiadásainak** teljesítéséből 3 121,7 Mrd Ft-ot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, valamint a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg, mely 207,0 Mrd Ft-tal magasabb, mint az előző év ilyen típusú kiadása. A 2018. évben 54,8%-át az intézményi kiadásoknak a foglalkoztatással kapcsolatos közvetlen kiadások tették ki.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai** közül a legjelentősebb tételt a különböző oktatási, kulturális és vallási feladatok támogatásai jelentették.

A fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásaihoz tartozó előirányzatok részletes értékelését a **6. fejezet**, az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások teljesítési adatait a **9. fejezet** tartalmazza.

A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok évközi, egyéb hatáskörben végrehajtott módosításait és ezek alapján a teljesítési adatokat a közgazdasági osztályozás szerint a **12. számú táblázat** mutatja be.

**A költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok előirányzat változása
és teljesítése a 2018. évben (Mrd Ft)***

Megnevezés	2018. évi törvényi előirányzat	2018. évi módosított előirányzat	2018. évi teljesítés	Módosítás mér- téke a törvényi előirányzathoz képest
Személyi juttatások (K1)	2 401,3	2 878,5	2 591,2	19,9%
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)	482,5	592,3	530,5	22,8%
Dologi kiadások (K3)	1 425,4	2 293,0	1 701,5	60,9%
Ellátottak pénzbeli juttatásai (K4)	51,1	103,8	89,4	103,1%
Egyéb működési célú kiadások (K5)	1 722,7	2 544,3	2 160,3	47,7%
Beruházások (K6)	337,7	1 414,8	626,3	319,0%
Felújítások (K7)	54,4	253,6	112,9	366,2%
Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)	2 611,7	3 426,9	2 448,2	31,2%
Költségvetési kiadások	9 086,7	13 507,2	10 260,3	48,6%

*: Az egyes sorokhoz kapcsolódó részletes adatok nem álltak rendelkezésre.

Forrás: Kincstár monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A kiadási előirányzatok együttesen 4 420,5 Mrd Ft-tal növekedtek. A kiadási előirányzatok változása esetében összességében a legjelentősebb növekedés a beruházások és dologi kiadások esetében valósult meg. A törvényi előirányzathoz képest valamennyi kategóriában növekedés volt megfigyelhető. Ugyanakkor a teljesítés egy kategória esetében sem érte el a módosított előirányzatot.

A módosítás nélkül túlléphető előirányzatok teljesítése

A központi alrendszer azon előirányzatai keretében, amelyek teljesítése az Áht. 32. §-a alapján módosítás nélkül eltérhet az előirányzattól a 2018. évben összesen 6 381,1 Mrd Ft kiadás teljesült. Mindez 13,3 Mrd Ft-tal maradt el a törvényi előirányzattól. Mindez hozzájárult ahhoz, hogy a központi költségvetés pénzforgalmi hiánya ne növekedjen.

Nagyobb arányú túllépés volt megfigyelhető a hozzájárulás a hadigondozásról szóló törvényt végrehajtó közalapítványhoz (7,0 Mrd Ft-tal), a forintban fennálló adósság és követelések kamatelszámolásai (76,3 Mrd Ft-tal), a filmszakmai közvetett támogatások mozgókép törvény szerinti kiegészítő finanszírozása (27,3 Mrd Ft-tal) és az átváltoztatható kötvény kamatfizetése (18,5 Mrd Ft-tal) előirányzatok esetében.

Ezzel szemben az előirányzat a tervezett szint alatt teljesült a jutalékok és egyéb költségek (19,1 Mrd Ft-tal), a lakástámogatások (43,1 Mrd Ft-tal), az állam által vállalt kezesség és viszontgarancia érvényesítése (9,6 Mrd Ft-tal) és a rokkantsági, rehabilitációs ellátások (22,4 Mrd Ft-tal) előirányzatok esetében.

8. A költségvetés közvetlen bevételeinek és kiadásainak alakulása

A közvetlen bevételek alakulása

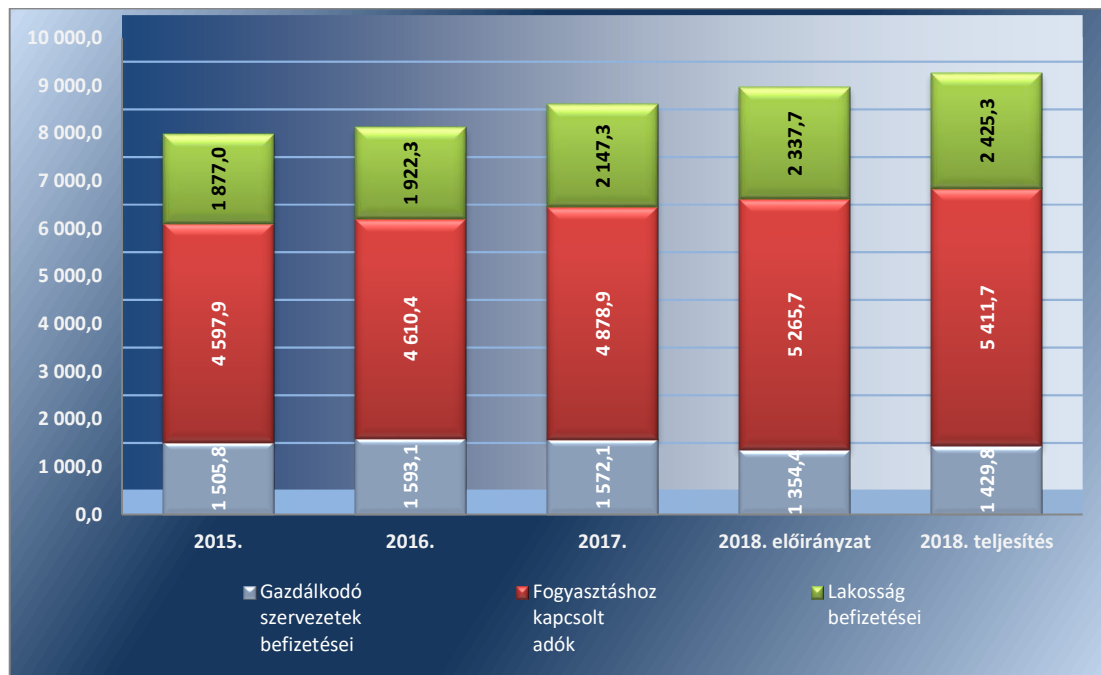
A Kormány adópolitikai célkitűzései alapján az elmúlt években zajló adórendszeri átalakítás legfontosabb irányvonalai az élők munkaterheinek csökkentése, a fogyasztási-forgalmi adók szerepének, valamint az adóbeszedés hatékonyságának növelése voltak. E célok eléréséhez szükséges legfontosabb szerkezeti átalakítások megvalósultak. A 2018. évben tovább emelkedett a kétgyerekesek családi kedvezményének mértéke (15 ezer Ft-ról 17,5 ezer Ft-ra) és bővült a fejlesztési adókedvezmény igénybe vételi lehetősége a társasági adónál. Az általános forgalmi adó esetében az 5,0%-os kedvezményes ÁFA kulcs vonatkozott az internet szolgáltatásra, a fogyasztási célú halakra, bizonyos sertéstermékekre, valamint az étkezőhelyi vendéglátásban történő ételfogyasztásra és a helyben készített alkoholmentes italok fogyasztására. 2018. július 1-jétől megkezdődött az online számlarendszer alkalmazása, illetve tovább bővült a személyi jövedelemadó bevallási tervezetre jogosultak köre.

A 2018. évi költségvetési törvény a közvetlen bevételeken belül együttesen 9 798,3 Mrd Ft adó- és illetékbevételt határozott meg, ami 359,5 Mrd Ft-tal magasabb az előző évi előirányzatnál. A gazdálkodó szervezetek és a lakossági befizetések, valamint a fogyasztáshoz kapcsolt adók alakulását a 2015-2018. években a **4. számú ábra** mutatja be.

4. ábra

Az adószervezet alakulása 2015-2018.

Adatok Mrd Ft-ban

Forrás: Kincstár és PM monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

Az **adószervezetet** vizsgálva a 2018. évben tovább folytatódott az elmúlt években tapasztalt tendencia, amely szerint a fogyasztáshoz kapcsolt adókból származó bevételek folyamatosan egyre nagyobb részarányt képviselnek az adóbevételeken belül. A 2018. évben a gazdálkodó szervezetek befizetései és a lakosság befizetéseiből származó bevételek meghaladták a törvényi előirányzatot.

A jelentős mértékű gazdasági növekedés pozitív hatást gyakorolt a 2018. évi közvetlen bevételek alakulására, hozzájárulva valamennyi területen az adó- és illetékbevételek növekedéséhez. A vállalkozások és a háztartások emelkedő jövedelme és a növekvő megtakarítások felhasználása egyaránt támogatta a fogyasztási és a jövedelemadókból származó költségvetési bevételek növekedését.

A közvetlen adóbevételek alakulása szempontjából meghatározó tényezőt jelentettek a gazdaság fehéritését célzó intézkedések is. Mind az online számlázás, mind a személyi jövedelemadó esetében az adóbevallás elkészítésének kiterjesztése hozzájárult a tervezett bevételek teljesítéséhez, emellett utóbbi intézkedés tovább erősítette az adóhatóság adózókat támogató tevékenységét is.

A közvetlen bevételek közé tartozó további bevételek (vegyes, központosított bevételek, valamint a költségvetési befizetések) is az előirányzatnál magasabb értékben teljesültek, javítva ezáltal a költségvetés bevételeinek teljesítését.

A gazdálkodó szervezetek költségvetési befizetései

A közvetlen költségvetési bevételeken belül a gazdálkodó szervezetek költségvetési befizetéseinek teljesítését a 2018. évben a **13. számú táblázat** mutatja be.

13. táblázat

A gazdálkodó szervezetek költségvetési befizetései és a főbb bevételi jogcímek alakulása

Előirányzat megnevezése	2018. év		
	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Év végi teljesítés (Mrd Ft)	Év végi teljesítés aránya (%)
Gazdálkodó szervezetek befizetései összesen	1 354,4	1 429,8	105,6
<i>Ebből:</i>			
Társasági adó	369,6	380,4	102,9
Egyszerűsített vállalkozói adó (EVA)	69,6	54,1	77,7
Kisadózók tételes adója (KATA)	113,0	124,9	110,5
Kisvállalati adó (KIVA)	27,2	41,7	153,3

Forrás: 2018. évi költségvetési törvény, Kincstár monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A **gazdálkodó szervezetek költségvetési befizetései** összességében 5,6%-kal haladták meg az előirányzatot. A kiemelt adónemek esetében, az EVA-t kivéve, az előirányzat a tervezett szint felett teljesült.

A **társasági adóból** származó bevételek esetében meghatározó szempontot jelentett a gazdasági növekedés, amely kompenzálta a bevezetett, új adókedvezmények társasági adóbevételét csökkentő hatását.

Az **EVA** 2018. évi teljesítése 22,3%-kal maradt el az előirányzat értékétől. Az eltérés oka az adónem hatálya alá tartozó adózók számának csökkenése. Az adóalanyok száma a 2017. december végi 25 072 főről 2018. december végére 20 936 főre csökkent. Ezáltal tovább folytatódott azon tendencia, amely szerint ezen adónem hatálya alá tartozó vállalkozások a KATA-t, vagy a KIVA-t választják.

A **KATA adónem** esetében az előirányzat 110,5%-on teljesült. A bevételek növekedése mögött az adózói létszám jelentős változása áll. A 2018 évben a kisadózók tételes adóját választó adóalanyok száma 243 236-ról 308 522-re emelkedett. Az adónem folyamatos előtérbe kerülésének indoka, hogy a választhatóság alapját jelentő bevételi értékhatár emelése vonzóvá tette ezen adónemet a vállalkozások számára.

A **KIVA adónem** esetében hasonló változások történtek, mint a kisadózók tételes adójánál. A 2018. évben 53,3%-kal volt magasabb az előirányzat teljesítése a 2018. évi költségvetési törvényben meghatározott értékhez képest. A KIVA vállalkozások körében való népszerűségét tovább növelte, hogy a KIVA adókulcsa 2018. évtől 14%-ról 13%-ra csökkent. Mindez hozzájárult ahhoz, hogy a KIVA-t választó adóalanyok száma a 2018. január 1-i 23 115-ről 2018. december végére 28 889-re emelkedett.

A KATA és a KIVA adónemeket előtérbe helyező kormányzati intézkedések továbbá hozzájárultak az adórendszer egyszerűsítéséhez, valamint közvetetten a gazdaság fehéritéséhez is.

A fogyasztáshoz kapcsolódó adók

A fogyasztáshoz kapcsolódó adók 2018. évi előirányzata 5 265,7 Mrd Ft volt, amelynek 72,9%-a az általános forgalmi adó, 20,9%-a a jövedéki adó. A fogyasztáshoz kapcsolódó adóbevételek 2018. évben az éves előirányzathoz képest 102,8%-ban teljesültek. Az előirányzat feletti teljesítést jelentős mértékben az általános forgalmi adó bevételek pozitív alakulása határozta meg.

A fogyasztáshoz kapcsolódó adók címenkénti teljesítésének alakulását a **14. számú táblázat** részletezi.

14. táblázat

A főbb fogyasztáshoz kapcsolódó adók bevételeinek alakulása

Előirányzat megnevezése	2018. év		
	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Év végi teljesítés (Mrd Ft)	Év végi teljesítés aránya (%)
Fogyasztáshoz kapcsolódó adók összesen	5 265,7	5 411,7	102,8
Általános forgalmi adó	3 838,6	3 928,7	102,3
Jövedéki adó	1 099,3	1 111,9	101,1
Pénzügyi tranzakciós illeték	204,7	233,2	113,9

Forrás: 2018. évi költségvetési törvény, Kincstár monitoring tábla alapján ÁSZ szerkesztés

Az **általános forgalmi adóbevételek** 3 928,7 Mrd Ft-ban teljesültek, amely az előirányzathoz képest 2,3%-os bevételi többletet jelent. A teljesítés alakulásában meghatározó szerepet játszott a gazdasági növekedés. Egyaránt növekedett a belföldi, az import és a dohánytermékek utáni ÁFA bevétel. A belföldi befizetések emelkedése elsősorban a kereskedelemhez és a feldolgozóiparhoz köthető. A dohánytermékek utáni bevételek előző évhez viszonyított növekedését elsősorban a magasabb cigarettaforgalom, illetve a jogszabályváltozások miatti alacsonyabb bázisévi bevétel határozta meg.

A 2018. évben az adónemen mind a befizetések, mind a kiutalások az előirányzat felett teljesültek az előző évhez képest, amelyet a **15. számú táblázat** szemléltet.

15. táblázat

Általános forgalmi adó kapcsán a befizetések és a kiutalások alakulása a 2018. évben

Megnevezés	2017. évi tény	2018. évi tény	Eltérés a 2017. évhez képest	
	Mrd Ft		Mrd Ft	%
Befizetés	6 148,5	6 933,4	784,9	+12,8
Kiutalás	2 623,2	3 004,7	381,5	+14,5
Egyenleg	3 525,3	3 928,7	403,4	+11,4

Forrás: PM és NAV adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A táblázat adatai alapján a befizetések növekedésének értékétől elmaradt a kiutalások összegének növekedése. Mindez általánosan következett be, hogy a gazdasági növekedés a vállalkozások által teljesített befizetésekre hatott erőteljesebben és a vállalkozások jelentős része nem volt jogosult a visszaigénylésre.

Jövedéki adóból 1 111,9 Mrd Ft bevétele származott a központi költségvetésnek, amely 1,1%-kal haladta meg az előirányzatot. A 2018. évben az adóbevétel növekedés elsősorban az üzemanyagok és dohánytermékek forgalom bővüléséből származott, valamint hozzájárult ehhez a dohánytermékek jövedéki adójának 2018. szeptembertől megvalósított emelése is.

A **pénzügyi tranzakciós illetékből** származó bevétel a 2018. évben 233,2 Mrd Ft-ot tett ki, amely az éves előirányzat 113,9 %-a. A növekedés háttérében szintén főként a gazdasági növekedés pozitív hatásai állnak, amely élenként hatott a pénzügyi tranzakciók számára és értékére.

A lakosság költségvetési befizetései

A cím bevételei 2018. évben az előirányzatnál 3,7%-kal magasabb összegben teljesültek, együttesen e jogcímenen 2 425,3 Mrd Ft költségvetési bevétel realizálódott,

A lakosság költségvetési befizetéseinek együttes alakulását és az SZJA bevételek 2018. évi teljesítését a **16. számú táblázat** részletezi.

A lakosság költségvetési befizetéseinek, valamint a személyi jövedelemadó teljesülése

Megnevezés	2018. év		
	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Év végi teljesítés (Mrd Ft)	Év végi teljesítés aránya (%)
Lakosság költségvetési befizetései	2 337,7	2 425,3	103,7
Személyi jövedelemadó (SZJA)	2 096,2	2 177,4	103,9

Forrás: A 2018. évi költségvetési törvény, Kincstár monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

Az **SZJA** adónemből származó bevételek 3,9%-kal magasabb értéken teljesült az előirányzathoz képest. Az SZJA befizetések az előző évhez képest 13,4%-kal növekedtek, amelynek elsődleges oka a makrogazdasági tendenciák között bemutatott gazdasági reálfolyamatok kedvező alakulása, amelynek következtében növekedett a foglalkoztatottság, ezáltal növelve a képződött bértömeget.

A befizetések és az adókedvezmények változása szintén pozitív tendenciát mutat. A 2018. évben a költségvetési bevételek nettó 257,4 Mrd Ft-tal emelkedtek az SZJA adónem esetében az előző évi teljesítéshez képest. Az adókedvezmények 2018. évi bővülését a foglalkoztatás és keresetnövekedés következtében emelkedő adóalap többszörösen kompenzálta.

Egyéb költségvetési bevételek

Az egyéb költségvetési bevételek esetében a vegyes bevételek és a központosított bevételek is az előirányzat felett teljesültek, továbbá a központi költségvetési szervek befizetési kötelezettsége szintén a tervezettnél magasabb összegben teljesült.

A közvetlen kiadások alakulása

A költségvetés közvetlen kiadásai között több szempontból is kiemelt jelentőségű a Lakástámogatások cím **Egyéb lakástámogatások** alcímén felhasználható előirányzat.

A lakástámogatásokra fordított költségvetési források egyrészt a családok lakáshoz jutását és lakáskörülményeinek javítását célozzák. Másrészt a lakástámogatásokon keresztül a Kormány aktívan befolyásolja a gazdasági növekedés több összetevőjét, ezen belül is kiemelten az építőipart. Az új lakások iránti kereslet növekedése az építőipari teljesítmény növekedését serkenti, amely jól látható az építőipar 2018. évi teljesítményében. Emellett a lakásépítési támogatások közvetlenül a lakáspiaci folyamatokat is befolyásolják, a kereslet növekedése jellemzően a lakáspiaci árszínvonal emelkedését okozza.

Az új lakások iránti kereslet növekedése miatt folyamatosan alakultak az újabb építőipari vállalkozások. Azonban a vállalkozásalapítási és folytatási szándék megvalósítását alapvetően befolyásolja a rendelkezésre álló szakképzett munkaerő korlátozottsága. A KSH adatai alapján az elmúlt évben átlagosan 10,8%-kal emelkedett az építőipari vállalkozások bérköltsége, amely a jellemzően keresletorientált munkaerő-piaci helyzet következménye.

A 2018. évi költségvetési törvény alapján működési és felhalmozási célra 236,3 Mrd Ft állt rendelkezésre az egyéb lakástámogatások alcímen, melyből 201,1 Mrd Ft volt felhalmozási célú. Az előirányzathoz képest a 2018. évben a teljesítés 193,2 Mrd Ft-ot tett ki.

A lakástámogatások címen belül a családi otthonteremtési kedvezmény (CSOK) különböző felhasználási formái kiemelt jelentőségűek. A 2018. évben az előzetes teljesítési adatok szerint az egyéb lakástámogatások alcímen belül a CSOK támogatások több mint 50,0%-os részarányt képviseltek.

A 2018. évben a családok otthonteremtési kedvezménye új lakásra 56,2 Mrd Ft, használt lakásra pedig 27,6 Mrd Ft értékben került felhasználásra. Emellett az adó-visszatérítési támogatás összege 12,7 Mrd Ft-ot tett ki. Hasonló nagyságrendet fordított a központi költségvetés (13,1 Mrd Ft-ot) a kibocsátott jelzáloglevelek kamattámogatására.

Az alábbi **17. számú táblázat** tartalmazza a 2018 évben megkötött lakástámogatási szerződések számát a különböző támogatási jogcímekek esetén.

17. táblázat

A CSOK, az otthonteremtési kamattámogatás és az adó-visszatérítési támogatás igénybevételének 2018. évi alakulása

Megnevezés	Befogadott kölcsönkérelem (darab)	Szerződéskötések száma (darab)
Családi otthonteremtési kedvezmény (CSOK)	29 572	27 153
Otthonteremtési kamattámogatás	10 681	8 858
Adó-visszatérítési támogatás	3 341	2 964
Összesen:	43 594	38 975

Forrás: PM adatszolgáltatás alapján ÁSZ szerkesztés

A 2018. évben folyamatosan megfigyelhető volt a befogadott kölcsönkérelmek számának és a halmozott szerződéskötések értékének növekedése. A kérelmek számának időbeli lefutása a CSOK és az adó-visszatérítési támogatás esetében egyenletes volt az egyes hónapokban, ugyanakkor az otthonteremtési kamattámogatás iránti érdeklődés 2018. októbertől visszaesett. Decemberben az előző hónapokhoz képest átlagosan 1000 darabos növekedéshez képest 350 benyújtott kérelemre csökkent.

A lakástámogatások jogcímei között meghatározó nagyságrendű lakástakarék-pénztári megtakarítások támogatása jogcím esetén a 2017. évi teljesítése havi szinten átlagosan 5,9 Mrd Ft körül alakult. A havi teljesítésekben november hónapig jelentős különbség nem volt megfigyelhető. A 2018. évben született döntés a támogatási rendszer átalakításáról, amelynek keretében a 2018. októbert követően megkötött lakástakarékpénztári szerződésekre már nem jár az állami kamattámogatás. E változás hatása 2018. december hónapban éreztette először a hatását, amikor az előző hónaphoz képest nagyságrendileg 1,5 Mrd Ft-tal csökkent az igénybe vett kamattámogatás összege.

Egyéb közvetlen kiadások

A támogatások között az egyedi és normatív támogatások 102,4%-on teljesültek, amely 8,8 Mrd Ft-tal haladta meg az előirányzatot. A szociálpolitikai menettíj támogatások a 2018. évben 92,7%-on (90,4 Mrd Ft-on) teljesültek, amely 7,1 Mrd Ft-tal alacsonyabb az előirányzatnál.

Az állam által vállalt kezesség és garancia érvényesítése cím 2018. évi előirányzata 22,1 Mrd Ft, amelynek 56,6%-a került év végére felhasználásra. Mindez 9,6 Mrd Ft kiadás megtakarítást jelentett. A beváltásra került kezességek arányát és értékét kedvezően befolyásolta a gazdasági szereplők fizetőképességének javulása a gazdasági növekedés eredményeképp.

9. Az állam vagyonával összefüggő bevételek és kiadások alakulása

Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások a 2018. évi költségvetés XLIII. fejezetében szerepeltek.

Az állami vagyonnal összefüggő bevételek alakulása

Az állami vagyon használatához kapcsolódó bevételek teljesítését a következő, **18. számú táblázat** mutatja be.

18. táblázat

Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek 2018. évi alakulása

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)*	Teljesítés (Mrd Ft)	Eltérés az előirányzathoz képest (Mrd Ft)*
Ingtatlanokkal és ingóságokkal kapcsolatos bevételek	14,7	27,9	+13,2
<i>ebből:</i>			
<i>értékesítési bevételek</i>	8,3	18,6	+10,3
<i>bérleti és vagyonkezelői díjak</i>	6,4	9,3	+2,9
Társaságokkal kapcsolatos bevételek	34,1	47,4	+13,3
Egyéb bevételek	11,8	7,3	-4,5
Összesen	60,6	82,6	+22,0

*: A törvényi előirányzat nem változott az év során.

Forrás: Kincstár adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A bevételi előirányzatok tervezettnél nagyobb teljesítése a fő bevételi forrásnak számító ingatlanokkal és ingóságokkal kapcsolatos bevételek, valamint a társaságokkal kapcsolatos (osztalék) bevételek tervezettnél magasabb realizálódásának volt köszönhető. A bevételi előirányzatok kedvező alakulása már az I. félévben is látható volt a teljesítési adatok alapján, amelynek fő indokát a társaságtól befolyt osztalékbevételek teljesítése jelentette.

A bevételek 33,8%-a az ingatlanokkal és ingóságokkal kapcsolatban folyt be. E bevételek legjelentősebb részét, 66,7%-át az értékesítésből befolyt összegek tették ki. Az ingatlanok hasznosításából származó bérleti díjak, valamint a vagyonkezelői díjak az év végére 2,9 Mrd Ft-tal haladták meg a tervezett előirányzatot.

Az állami vagyonnal összefüggő kiadások alakulása

Az állami vagyon használatához kapcsolódó kiadások teljesítését a **19. számú táblázat** mutatja be.

Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások 2018. évi alakulása

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Módosított előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés (Mrd Ft)	Eltérés a módosított előirányzathoz képest (Mrd Ft)
Felhalmozási kiadások	58,4	62,0	60,8	-1,0
<i>Ingyen-beruházások, ingatlanvásárlások</i>	49,7	44,8	43,8	-0,8
<i>Ingyen fenntartásával járó kiadások</i>	8,7	17,2	17,0	-0,2
Társaságokkal kapcsolatos kiadások	73,4	63,8	63,2	-0,6
Az államot korábbi tulajdonosi döntéseihez kapcsolódóan terhelő kiadások	11,5	11,2	20,9	+9,7
A vagyongazdálkodás egyéb kiadásai	27,5	18,0	40,5	+22,5
Fejezeti tartalék	5,5	0,04	0	-
Összesen	176,3	155,0	185,4	+30,4

Forrás: Kincstár monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A fejezet kiadási előirányzatain belül a felhalmozási kiadások a módosított előirányzathoz képest 1,0 Mrd Ft-tal alacsonyabb értéken teljesültek. Nagyságrendileg a módosított előirányzat közelében teljesültek a társaságokkal kapcsolatos kiadások.

Az államot korábbi tulajdonosi döntéseihez kapcsolódóan terhelő kiadások 9,7 Mrd Ft-os többleteljesítése az egyéb szerződéses kötelezettségekből eredő kifizetések jogcím esetében merült fel. A vagyongazdálkodás egyéb kiadásai alcím esetében az átváltoztatható kötvény kamatfizetése előirányzat kiadása haladta meg a törvényi előirányzatot.

A Nemzeti Földalap előirányzatainak teljesítése

A Nemzeti Földalap bevételi előirányzata együttesen a 2018. évben 3,3 Mrd Ft volt. A Nemzeti Földalap bevételei 13,1 Mrd Ft-ban teljesültek, amely 9,8 Mrd Ft-tal haladja meg a tervezett értéket.

A bevételi előirányzatok mindegyike a tervezettnél magasabban teljesült. Ugyanakkor az előirányzat feletti teljesítéshez alapvetően az ingatlan értékesítésből származó bevételek járultak hozzá.

A Nemzeti Földalap kiadási előirányzata a 2018. év során 14,2 Mrd Ft-ról a fejezetek közötti átcsoportosítások által 19,3 Mrd Ft-ra emelkedett. A kiadások együttesen 19,1 Mrd Ft-ban teljesültek. Ezen belül az általános működési kiadások 0,5 Mrd Ft-tal elmaradtak a módosított előirányzattól, a vagyongazdálkodás egyéb kiadásai azonban 0,2 Mrd Ft-tal meghaladták a tervezett.

10. A helyi önkormányzatok támogatásainak alakulása

A IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet keretében a 2018. évi előirányzat 705,4 Mrd Ft volt. Az önkormányzati támogatások előirányzatai nyújtottak fedezetet a minimálbért és garantált bérminimumot érintő intézkedésekre, másrészt egyéb bérintézkedésekre (pl. polgármesterek béremelésére, óvodai segítők 7+3%-os béremelésére, óvodapedagógusok minősítésének többletköltségére, szociális béremelésekre, kulturális illetménypótlékra), valamint egyéb feladatokra. Az egyéb feladatok között meghatározó célt jelentett a bölcsődei feladatfinanszírozás kialakításának többlettámogatása és egyéb fejlesztések megvalósítása.

A 2018. év folyamán a fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosítások, valamint kormányhatáskörben létrehozott, új jogcímek miatt a helyi önkormányzatok támogatásai előirányzata 807,8 Mrd Ft-ra, 14,5%-kal növekedett.

A helyi önkormányzatok támogatásai fejezet előirányzatainak teljesítését a **20. számú táblázat** mutatja be.

20. táblázat

A helyi önkormányzatok támogatásai fejezet kiadásainak 2018. évi teljesítése

Előirányzat megnevezése	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Módosított előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés (Mrd Ft)	Eltérés a módosított előirányzathoz képest (Mrd Ft)
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	622,1	595,7	595,7	0,0
<i>A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása</i>	154,4	154,3	154,3	0,0
<i>A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása</i>	192,6	181,1	181,1	0,0
<i>A települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása</i>	236,6	222,5	222,5	0,0
<i>A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása</i>	38,5	37,8	37,8	0,0
A helyi önkormányzatok egyéb támogatásai	83,2	212,1	151,1	-61,0
Összesen	705,4	807,8	746,8	-61,0

Forrás: Kincstár és PM monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A helyi önkormányzatok támogatásai fejezet keretében együttes 746,8 Mrd Ft kiadás teljesült, amely 61,0 Mrd Ft-tal maradt el a módosított előirányzattól, ugyanakkor 41,4 Mrd Ft-tal haladta

meg a törvényi előirányzatot. A kiadások előirányzattól elmaradó teljesítése a helyi önkormányzatok egyéb támogatásaihoz tartozó alcímek – a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai és az év közben létrejött új előirányzatok – esetében volt jellemző.

11. A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai költségvetésének alakulása

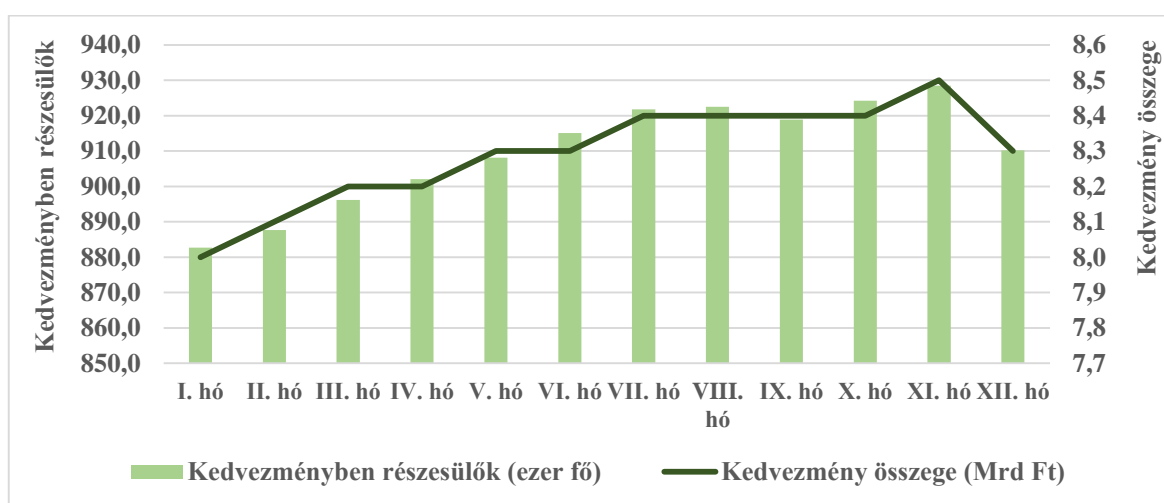
A TB alapok költségvetését a 2018. évi költségvetési törvény egyensúlyban állapította meg, 5 680,6 Mrd Ft törvényi bevételi és kiadási előirányzattal. Ezen belül az Ny. Alap bevétele és kiadási előirányzata 3 361,5 Mrd Ft, az E. Alap bevételi és kiadási előirányzata 2 319,1 Mrd Ft volt. Az egyéb hatáskörben végrehajtott előirányzat módosítások következtében a TB alapok bevételi előirányzata 5 685,8 Mrd Ft-ra növekedett, kiadási előirányzata pedig 5 800,5 Mrd Ft-ra emelkedett.

A TB alapok legfőbb bevételi forrása a 2018. évben is az összes bevételi előirányzat több mint 80,0%-át kitevő **szociális hozzájárulási adó és járulékok**, amelyek teljesítése 100,0%-os volt a törvényi előirányzathoz viszonyítva. Ezen bevételek növekedése az előző évhez viszonyítva 391,1 Mrd Ft-ot jelentett. A szociális hozzájárulási adóból származó bevételekre csökkentő hatást gyakorolt, hogy annak mértéke a 2017. évi 22,0%-ról 2018. január 1-jétől 19,5%-ra csökkent. További változást jelentett a 2017. évhez képest, hogy a Nemzeti Foglalkoztatási Alap (NEFA) részesedése a szociális hozzájárulási adóból a 2018. évtől megszűnt, és az Ny. Alap részesedése ezzel 79,5%-ra növekedett, míg az E. Alap részesedése változatlan (20,5%) maradt. A szociális hozzájárulási adón és járulékokon keresztül a bevételek alakulására kedvező hatást gyakorolt a foglalkoztatottság és a havi bruttó átlagkeresetek növekedésének eredményeként az adók és járulékok alapját képező kiáramló bruttó bértömeg növekedése.

A szociális hozzájárulási adóból a Munkahelyvédelmi Akcióterv keretében a versenyszférában működő vállalkozások, munkáltatók, a foglalkoztatottak meghatározott köre után kedvezményeket vehettek igénybe, amely a TB alapok bevételeinek alakulására is hatást gyakorolt. Az igénybe vett kedvezmények összegét jelentősen befolyásolta a szociális hozzájárulási adó mértékének csökkenése. A kedvezményben részesülők számának és a kedvezmény összegének alakulását a 2018. év vonatkozásában az **5. számú ábra** szemlélteti.

5. ábra

A Munkahelyvédelmi Akcióterv keretében kedvezményben részesülők számának és a kedvezmény összegének alakulása a 2018. évben

Forrás: PM adatszolgáltatás alapján ÁSZ szerkesztés

A bevételekre kedvező hatást gyakorló kiáramló bértömeg növekedés azonban azokra a TB alapokból teljesítendő kiadásokra is növelő hatást gyakorolt, amelyek összegének megállapítása a keresetek függvényében történik. Ilyen kifizetés többek között a nyugdíjrendszerbe újonnan belépők nyugellátásának megállapítása, a táppénz, valamint a GYED összegének megállapítása.

Az Ny. Alap bevételeinek és kiadásainak alakulása

Az Ny. Alap teljesített bevételei a 2018. évben 12,1 Mrd Ft-tal maradtak el a módosított előirányzattól, míg a kiadások együttesen 3,0 Mrd Ft-tal voltak nagyobbak a módosított előirányzathoz képest. Összességében az Ny. Alap a központi költségvetés hiányát nem befolyásolta.

Az Ny. Alap költségvetési és annak végrehajtására vonatkozó adatait a 2018. évek vonatkozásában a **21. számú táblázat** tartalmazza.

21. táblázat

A Ny. Alap költségvetési adatai a 2018. évben

Megnevezés	Módosított előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés a módosított előirányzathoz képest (%)
Szociális hozzájárulási adó és járulékok	3 263,5	3 263,4	100,0
Egyéb járulékok és hozzájárulások	16,6	18,6	112,0
Késedelmi pótlék és bírság	8,5	4,5	52,9
Pénzeszköz átvétel	72,2	60,6	83,9
Egyéb bevételek	5,0	6,6	130,2
Bevétel összesen	3 365,8	3 353,7	99,6
Nyugellátások	3 343,3	3 347,4	100,1
TB költségvetési szervek kiadásai	-	-	-
Egyéb kiadások	7,4	6,3	85,1
Költségvetési befizetések	-	-	-
Kiadás összesen	3 350,7	3 353,7	100,1
Egyenleg	15,1	0,0	-

Forrás: Kincstár előzetes adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A **szociális hozzájárulási adó és járulékok** előirányzat teljesítése a módosított előirányzattól minimális mértékben tért el, a kerekítési szabályokat figyelembe véve 100,0%-os volt. Az előző évhez viszonyítva a szociális hozzájárulási adó és járulékokból származó bevétel 10,3%-kal (304,7 Mrd Ft) volt magasabb a 2018. évben.

Az **egyéb járulékok és hozzájárulások** módosított előirányzatot 12,0%-kal meghaladó teljesítését az egyszerűsített foglalkoztatás utáni közterhek bevételeinek előirányzatot meghaladó teljesítése okozta. Ez a bevételi többlet azonban nem volt képes ellensúlyozni a késedelmi pótlék és bírság, a pénzeszköz-átvétel (költségvetési támogatás) és az egyéb bevételek előirányzattól való elmaradását.

A kiadási oldalon a **nyugellátások** a Ny. Alap kiadásainak 99,8%-át tették ki. A nyugellátás címén kifizetett összegek tartalmazták az év elején végrehajtott emeléseket, azaz a nyugdíjakba

beépült a 2017. novemberi 0,8%-os kiegészítő, illetve a 2018. évi 3,0%-os nyugdíjmelés összege. A korhatár feletti öregségi nyugdíjára 149,2 Mrd Ft-tal (5,8%), a nők korhatár alatti nyugellátására 9,7 Mrd Ft-tal (4,3%) fordított többet az Ny. Alap a 2018. évben, mint az előző évben.

A 2017. évhez hasonlóan a 2018. évben is sor került **nyugdíjprémium** kifizetésére (35,9 Mrd Ft) a Nyugellátásról szóló tv. 101. § (5) bekezdése alapján, mivel a GDP várható növekedése meghaladta a 3,5%-ot.

A kormányzati intézkedések hatására a 2018. évben az új, nyugellátás megállapítására irányuló határozatok száma a 2017. évi 72 803-ról 98 311 darabra változott. Az általános demográfiai viszonyokat és tendenciákat figyelembe véve a társadalom elöregedése, így a nyugdíjasok arányának a növekedésére lehet középtávon számítani, amely a nyugdíjrendszerre hosszú távon egyre nagyobb terhet ró majd.

Az E. Alap bevételeinek és kiadásainak alakulása

Az E. Alap teljesített bevételei a 2018. évben 29,9 Mrd Ft-tal haladták meg a módosított előirányzatot, míg a teljesített kiadások 16,1 Mrd Ft-tal elmaradtak a módosított előirányzattól. A 2018. évi teljesítési adatok alapján az E. Alap a központi költségvetés egyenlegét 83,9 Mrd Ft-tal rontotta.

Az E. Alap költségvetési és annak végrehajtására vonatkozó adatait a 2018. év vonatkozásában a **22. számú táblázat** tartalmazza.

22. táblázat

Az E. Alap 2018. évi bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítési adatai

Megnevezés	Módosított előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítési adat (Mrd Ft)	Teljesítés a módosított előirányzathoz képest (%)
Szociális hozzájárulási adó és járulékok	1 381,5	1 385,2	100,3
Egyéb járulékok és hozzájárulások	61,6	62,1	100,8
Egészségügyi hozzájárulás	183,3	174,8	95,4
Késedelmi pótlék és bírság	4,0	2,3	57,5
Költségvetési támogatások, térítések	536,3	536,3	100,0
Egyéb bevételek	153,3	189,2	124,3
Bevételek összesen	2320,0	2 349,9	101,3

Gyógyító megelőző ellátás	1 204,4	1306,4	1 306,3	100,0
Gyógyszertámogatás	337,4	361,0	357,8	99,1
Rokkantsági, rehabilitációs ellátások	309,0	309,0	286,6	92,8
GYED	163,2	163,2	176,0	107,8
Táppénz	115,8	115,8	116,9	100,9
Gyógyászati segédeszköz támogatás	63,0	69,8	69,0	98,9
Csecsemőgondozási díj, TGYS	64,0	64,0	61,2	95,6
Egyéb természetbeni ellátások	31,6	27,8	28,9	104,0
TB költségvetési szervek kiadásai	7,0	9,2	7,4	80,4
Egyéb pénzbeli ellátások	9,3	9,3	9,4	101,1
Egyéb kiadások	14,4	14,4	14,3	99,3
Kiadások összesen	2 319,1	2 449,9	2 433,8	99,3
Egyenleg	0,0	-129,9	-83,9	-

Forrás: Kincstár előzetes adatok alapján ÁSZ szerkesztés

Az E. Alap 2018. évi bevételein belül a szociális hozzájárulási adó és járulékok 3,7 Mrd Ft-tal, az egyéb járulékok és hozzájárulások 0,5 Mrd Ft-tal, az egyéb bevételek 35,9 Mrd Ft haladták meg a módosított előirányzatot. A bevételek teljesítése a módosított előirányzatot összesen 1,3%-kal haladta meg.

A 2018. évi előzetes bevételi teljesítési adatokat a 2017. évi adatokhoz viszonyítva a növekedés 10,6% volt. A növekedést a szociális hozzájárulási adó 6,7%-os, az egyéb járulékok és hozzájárulások 9,5%-os, a költségvetési támogatások 27,3%-os és az egyéb bevételek 12,5%-os teljesítésnövekedése okozta, miközben az egészségügyi hozzájárulásból származó bevétel összege 1,3%-kal csökkent a jogszabályi változások következtében az előző évhez viszonyítva. A bértömeg növekedése ugyanakkor pozitívan hatott a teljesítés alakulására.

A bevételek 58,9%-át kitevő **szociális hozzájárulási adó és járulékok** teljesítése 100,3%-os volt az előirányzatához viszonyítva, amit a biztosított egészségbiztosítási járulékok törvényi előirányzatot 14,6 Mrd Ft-tal nagyobb teljesítése eredményezett. Ugyanakkor az alcímen belül a szociális hozzájárulási adó E. Alapot megillető része és munkáltatói egészségbiztosítási járulékok teljesítése 10,8 Mrd Ft-tal maradt el az előirányzattól.

A módosított előirányzathoz viszonyítva jelentős 35,9 Mrd Ft-os bevételi többlet keletkezett az **egyéb bevételek** körében, amit elsősorban a szerződések szerinti gyógyszergyártói és forgalmazói befizetések (12,7 Mrd Ft-os) a baleseti adó (6,8 Mrd Ft-os) és a Népegészségügyi termékadó (10,1 Mrd Ft-os) törvényi előirányzathoz viszonyított bevételi többlete eredményezett.

Az E. Alap teljesített kiadásai 5,0%-kal haladták meg a törvényi előirányzatot, ugyanakkor a módosított előirányzattól 0,7%-kal elmaradtak.

A 2018. évben a kiadások több mint felét (53,7%-át) kitevő **gyógyító-megelőző ellátásokra** fordított források összege 110,1 Mrd Ft-tal volt több az előző évhez képest. A növekedésében az egészségügyi ágazatban 2017. novemberben végrehajtott szakdolgozókat és orvosokat érintő béremelések, valamint a szakdolgozók tekintetében a 2018. novemberi béremelés januárra történő előrehozása játszott jelentős szerepet. A gyógyító-megelőző ellátások kiadásaira hatást gyakorolt továbbá a háziorvosi és fogászati ellátások finanszírozásának növekedése. A háziorvosi szolgáltatások rezsitámogatásának havi összege 2018. márciusban 130 ezer Ft-tal emelkedett, mely támogatás a fogászati alapellátásnál is bevezetésre került.

A **gyógyszertámogatások** 2018. évi teljesítése során a jogcímen belül tervezett céltartalék (72,4 Mrd Ft) felhasználásra került, ezen túlmenően további 20,4 Mrd Ft kifizetésére került sor. A gyógyszertámogatásokra fordított források 5,5%-kal (18,6 Mrd Ft-tal) növekedtek a 2018. évben az előző évhez viszonyítva.

A tervezetthez képest jelentős megtakarítás (22,4 Mrd Ft) keletkezett a **rokkantsági, rehabilitációs ellátások kiadásai** esetében. A jogcímen teljesített ellátás a 2017. évhez viszonyítva 12,2 Mrd Ft-tal volt alacsonyabb. A rokkantsági és rehabilitációs ellátások csökkenését az ellátottak számának csökkenése okozta. A rokkantsági és rehabilitációs ellátásra a 2018. évben 37 030 új határozat született, amely 1 361 darabbal kevesebb, mint a 2017. évben. Továbbá az öregségi nyugdíjkorhatár elérésével a rokkantsági és rehabilitációs ellátásra jogosultak öregségi nyugdíjra válnak jogosulttá és az ellátást már nem ezen a jogcímen keresztül kapják az Ny. Alaptól.

12. Az elkülönített állami pénzalapok bevételeinek és kiadásainak alakulása

Az ELKA költségvetését a 2018. évi költségvetési törvény együttesen 49,3 Mrd Ft deficittel állapította meg, amelyen belül a bevételek előirányzata 517,0 Mrd Ft, illetve a kiadások előirányzata 566,3 Mrd Ft volt. A Kormány és a felügyeleti szervi hatáskörben végrehajtott módosítások által az ELKA módosított bevételi előirányzata 572,9 Mrd Ft-ra, a kiadási előirányzata 622,3 Mrd Ft-ra emelkedett, ugyanakkor a tervezett deficit értéke nem változott.

Az ELKA költségvetésének teljesítési adatait a **23. számú táblázat** mutatja be az egyes elkülönített alapok esetében.

23. táblázat

Az ELKA 2018. évi költségvetésének előirányzatai és teljesítési adatai (Mrd Ft)

Megnevezés	2018. évi módosított előirányzat			2018. évi teljesítés		
	Bevétel	Kiadás	Egyenleg	Bevétel	Kiadás	Egyenleg
NEFA	350,9	419,2	-68,3	361,1	390	-28,2
NKFIA	93,8	89,1	+4,7	83,7	67,0	+16,7
BGA	90,2	90,2	0,0	90,8	88,3	+2,5
KNPA	25,3	12,2	+13,1	27,5	12,2	+15,4
NKA	12,8	11,6	+1,2	12,3	11,1	+1,2
Összesen:	572,9	622,3	-49,3	575,4	567,8	+7,6

Forrás: Kincstár adatszolgáltatás alapján ÁSZ szerkesztés

Az ELKA költségvetése együttesen a módosított előirányzathoz képest kedvezőbben teljesült, mert a bevételek az előirányzotthoz képest magasabban, a kiadások pedig az előirányzat alatt

teljesültek. Ezen belül mind az öt elkülönített állami pénzalap esetében az előirányozottnál kedvezőbben alakultak a teljesítési adatok. Ennek eredményeképp az ELKA a tervezett deficit helyett 7,6 Mrd szufficittel zárt, hozzájárulva ezáltal a költségvetés pénzforgalmi hiányának mérsékléséhez.

A **NEFA** kiadásain belül a Start-munkaprogram előirányzata 84,0%-on teljesült, amely 33,0 Mrd Ft-tal kevesebb kiadást jelent a módosított előirányzathoz képest. A foglalkoztatási és képzési támogatásokra fordított kiadások 4,0 Mrd Ft-tal maradtak el az előirányzathoz képest, illetve a bér garancia kifizetések előirányzat tekintetében is 1,5 Mrd Ft megtakarítás keletkezett. Ezzel szemben az állás keresési ellátásokra fordított kiadások 13,1 Mrd Ft-tal haladták meg a módosított előirányzatot. A NEFA kiadásainak teljesítésében jól láthatóak a foglalkoztatottsági mutatók kedvező alakulásának és a munkaerő-piaci folyamatok hatásai. Továbbá az előző évnél is nagyobb szerepet kaptak az állás keresési ellátások. A NEFA bevételi oldalát szintén kedvezően érintette a javuló foglalkoztatottság, hiszen a szakképzési hozzájárulásból származó bevételek értéke 17,3 Mrd Ft-tal magasabb értéken teljesült.

Az **NKFIA** költségvetésének teljesítésében meghatározó szerepet játszott a kiadási oldalon a támogatások tervezetthez képest alacsonyabb teljesítése. A hazai innováció támogatása és a kutatási témapályázatok támogatása együttesen 17,8 Mrd Ft-tal maradt el az előirányzattól.

A **BGA** esetében a költségvetési törvényben szereplő előirányzathoz képest jelentősen, 345%-kal növekedett a költségvetési támogatás módosított előirányzata, 26,1 Mrd Ft-ról 90,2 Mrd Ft-ra. A kiadások esetében a nemzetpolitikai célú támogatások előirányzata növekedett nagyságrendileg ugyanilyen mértékben. A BGA által teljesített kiadásokon belül 96,9%-ot tettek ki a nemzetpolitikai célú támogatások.

13. A hazai forrásból megvalósuló beruházások főbb jellemzői

A 2018. évi költségvetési törvény együttesen 1 800,0 Mrd Ft-ban állapította meg a hazai forrásból finanszírozott felhalmozási kiadásokat. Mindez – figyelembe véve az uniós támogatásokat – a teljes fejlesztésekre szánt forrás 42,7%-át jelenti.

A beruházások alapvető fontosságúak a gazdasági növekedés szempontjából. Fő jellemzőjük, hogy alapvetően nemcsak egy-egy évben befolyásolják a gazdaság fejlődését, hanem gazdasági hatásuk hosszabb időtávban érvényesül. A teljesített beruházási kiadások emelik a beruházási rátát, amely több esetben multiplikatív módon hat más gazdasági tényezőkre. Például a beruházások általában munkahelyeket is teremtenek, amelynek pozitív hatása van a foglalkoztatottságra, a jövedelmi színvonalra, valamint közvetetten a fogyasztási keresletre.

A beruházások további sajátossága, hogy a megvalósítás időszakában eltérhet a tervezett kiadások és a kivitelezéshez szükséges források értéke. Amennyiben a tervezett kiadásokhoz képest több költségvetési forrás szükséges ebben az esetben e tényező a költségvetés pénzforgalmi hiányára kedvezőtlen hatást gyakorol.

A főbb hazai forrásból megvalósuló beruházásokra fordított kiadások teljesítési adatait a **2. számú melléklet** mutatja be. Ez alapján a főbb beruházásokra tervezett kiadások 79,8%-ban teljesültek.

A 2018. évi beruházások közül a három, a teljes megvalósítási időszakot tekintve, legnagyobb értékű kerül részletesebben bemutatásra.

Modern Városok Program

A Kormány az 1885/2015. (XII. 3.) Korm. határozatban döntött a Modern Városok Program (MVP) indításáról, melynek célja a vidéki nagyvárosok modernizálása, versenyképességük, kulturális vonzóerejük növelése, az életminőség javítása. A Kormány a Modern Városok Program megvalósításáról szóló 250/2016. (VIII. 24.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdésének megfelelően egyedi kormányhatározatokban dönt a Kormány és az egyes megyei jogú városok önkormányzatai közötti együttműködési megállapodásokról, illetve támogatói okiratok végrehajtásával összefüggő feladatokról, a fejlesztések céljairól.

Az MVP kapcsán az első kormányhatározatok 2015. áprilisban léptek hatályba. A Kormány a 2017. évig minden megyei jogú város önkormányzatával együttműködési megállapodást kötött. Az együttműködési megállapodásokban foglaltak eredményes megvalósítása érdekében az egyes megállapodások végrehajtásával összefüggő feladatok kormányhatározatokban kerültek nevesítésre. Ez a huszonhárom kormányhatározat tartalmazza megyei jogú városonként a célkitűzésekhez kapcsolódó, végrehajtandó feladatokat (megvalósítandó beruházásokat) a felelősök és a határidők megjelölésével. Az egyes beruházásokról, a beruházások forrásigényéről további kormányhatározatok rendelkeznek.

Az MVP a tervek szerint a 2022. évig valósul meg. A 2017. év végén összesen 265 projektet tartalmazott, amelyek közül 60-ról született kormánydöntés. A projektek megvalósítására meghatározott keretösszeg (a fejlesztések forrásigénye 2017. év végén) együttesen 3 554,2 Mrd Ft, ebből 2 381,0 Mrd Ft a hazai forrás, amely mellett a városok jellemzően TOP és IKOP forrásokat használnak fel a fejlesztésekhez.

A 2015-2018. évi költségvetési törvényekben az MVP végrehajtásához biztosított forrásokat és azok teljesítését részletesen – a közúti fejlesztések nélkül – a **24. számú táblázat** tartalmazza.

24. táblázat

A Modern Városok Program költségvetési adatai 2015-2018 között

Adatok Mrd Ft-ban

Év	Fejezet	Előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés	Átadás más fejezetnek	Teljesítés összesen
2015	ME	25,0*	0,0	0,0	0,0	0,0
	Helyi önkormányzatok	0,0	23,0	1,0	0,0	1,0
2016	ME	50,0*	21,8	20,6	28,2	48,8
2017	ME	152,8	98,4	90,7	52,8	143,5
2018	ME	150,0	128,4	116,3	28,5	144,8
Összesen		377,8	302,2	228,6	109,5	338,1

* Az előirányzat az adott évi költségvetési törvény módosítása alapján állt rendelkezésre.

Forrás: a 2015-2017. évi zárszámadási törvények és a 2015-2018. évi törvényjavaslatok fejezeti kötetei, Kincstár és Miniszterelnökség adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A 2018. évi költségvetési törvény szerint 150,0 Mrd Ft kiadási előirányzat állt rendelkezésre. Kormányzati hatáskörben az előirányzat 128,4 Mrd Ft-ra csökkent, illetve 28,5 Mrd Ft előirányzat más fejezethez került átcsoportosításra a felhasználási cél változatlansága mellett. A 2018. évben az MVP-hez kapcsolódóan együttesen 144,8 Mrd Ft került felhasználásra.

A 2015-2018. évi költségvetési törvények a Modern Városok Program jogcímcsoporton –a közút fejlesztések nélkül – 377,8 Mrd Ft felhasználását hagyták jóvá. A tényleges teljesítés a 2015-2018. évi törvényi előirányzathoz 338,1 Mrd Ft összegben történt. Ezek alapján a teljes program megvalósításával járó kiadások felmerülése a következő években várható.

A kormány által a megyei jogú városokkal kötött megállapodások aláírását követően induló tervezési és közbeszerzési eljárások lebonyolítása a tervezettnél hosszabb időt vett, illetve vesz igénybe, valamint az uniós forrásokra benyújtott pályázatok eredményének tervezettől eltérő összege esetén szükséges a hazai finanszírozás összegének módosítása is. Továbbá kockázatot hordoz, hogy az önkormányzatok fejlesztési kiadásai a megvalósítás időszakában növekedhetnek, így a költségnövekedések következtében a kormányhatározatok módosítása is szükséges.

Paks II.

Az Országgyűlés a paksi atomerőmű bővítéséhez, új atomerőművi blokkok létesítésének előkészítéséhez 2009. május 30-án adta meg a szükséges elvi hozzájárulását. A projekt energiastratégiai jelentőségére tekintettel került megalapításra 2012. májusban az MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt. (továbbiakban: Paks II. Zrt.). A Paks II. Zrt. alaptervékenységébe tartozik az új atomerőművi blokkok létesítésére vonatkozó fővállalkozói szerződéssel kapcsolatos és abban foglalt feladatok végrehajtása, az ehhez kapcsolódó műszaki-elemzési, kereskedelmi, finanszírozási és jogi feladatok, a szükséges hatósági engedélykérelmekkel kapcsolatos feladatok elvégzése, továbbá az előkészítést támogató kommunikációs feladatok.

A Kormány 2014 januárjában kötött egyezményt az orosz Kormánnyal a nukleáris energia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről, majd 2014 márciusában állami hitel folyósításáról szóló megállapodást az atomerőmű 5. és 6. erőműblokkja tervezéséhez, megépítéséhez és üzembe helyezéséhez szükséges munkálatok, szolgáltatások és eszközbeszerzések finanszírozására. A szerződés szerint Oroszország 10,0 Mrd euró összegű állami hitelt nyújt, amelynek 2025. december 31. a záró időpontja.

A beruházás megtervezése az adott évi költségvetési törvényekben a Paks II Zrt. tőkeemelése során történt. Az erre vonatkozó részletes adatokat a 2015-2018 években a **25. számú táblázat** tartalmazza.

A Paks II., a Paksi Atomerőmű bővítési programja kiadási előirányzata és felhasználása a 2015-2018. években (Mrd Ft)

Év	Törvényi előirányzat	Módosított előirányzat*	Teljesítés	Teljesítési arány a törvényi előirányzathoz képest (%)
2015	28,2	14,0	14,0	49,6
2016	113,1	19,7	19,7	17,4
2017	99,7	41,9	41,9	42,0
2018	126,7	14,0	14,0	13,1
Összesen	367,7	89,6	89,6	24,4

*: Törvényi, vagy kormányzati hatáskörben végrehajtott előirányzat módosítások.

Forrás: A 2015.-2017. évi zárszámadási törvények és 2015-2019. évi törvényjavaslatok fejezeti kötetei, Kincstár monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A paksi atomerőmű bővítésének programjára a 2015-2018. évek között a költségvetési törvények együttesen 367,7 Mrd Ft előirányzatot biztosítottak, amelynek 24,4%-a (89,6 Mrd Ft) került felhasználásra. Ennek fő oka a fejlesztések átütőmérése, valamint a kivitelezés előkészítésének elhúzódnása, amelyben jelentős szerepet játszott a fővállalkozói szerződés korábbi, 2017. március 5-ig történő felfüggesztése. E hatások a 2018. évben is megfigyelhetőek voltak.

Kiemelt közúti projektek

Az előirányzat célja a Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégiában a 2014-2020 közötti időszakra meghatározott célok eléréséhez szükséges központi költségvetési források biztosítása. A 2018. évi előirányzat a 1505/2016. (IX.21.) Korm. határozat 2. melléklet 4. pontjában rögzített projektek 2018. évben felmerülő költségeire biztosított forrást 255,6 Mrd Ft összegben.

Az év folyamán kormányzati hatáskörben az előirányzat emelésére került sor 60,9 Mrd Ft-tal. A kiemelt közúti projektekre a 2018. évben 251,8 Mrd Ft-ot fordítottak, amely mindössze 1,5%-kal maradt el a törvényi előirányzattól.

Az előirányzat felhasználásával a költségvetés a közlekedés fejlődését, a munkaerő mobilitását támogatta, továbbá a vállalkozások logisztikai tevékenységének minél magasabb színvonalon történő megvalósításához is hozzájárult.

Felhasznált irodalom

1. Államadósság Kezelő Központ Zrt.: A központi költségvetés finanszírozása és adósságának alakulása 2018. július, 2018. augusztus, 2018. szeptember, 2018. október, 2018. november, 2018. december <http://www.akk.hu/hu/oldal/kiadvanyok#havi-monitoring>
2. Államadósság Kezelő Központ Zrt.: Állampapírpiac Negyedéves tájékoztató 2018. negyedik negyedév <http://www.akk.hu/hu/oldal/kiadvanyok#negyedev-es-tajekoztatok>
3. Állami Számvevőszék: Elemzés a Költségvetési Tanács részére a 2018. I. félévi költségvetési folyamatokról (2018. augusztus)
4. Állami Számvevőszék: Elemzés a 2017. évi költségvetési folyamatok makrogazdasági összefüggéseiről, a zárszámadás ellenőrzése kapcsán (2018. október)
5. Állami Számvevőszék: Elemzés a Költségvetési Tanács részére a 2017. II. félévi költségvetési folyamatokról (2018. június)
6. Állami Számvevőszék: Elemzés - Az adósságcsökkentés fenntarthatósága (2019. április)
7. Állami Számvevőszék: Elemzés - A költségvetés szerkezeti változása különös tekintettel az uniós források ciklikusságára (2019. április)
8. IMF World Economic Outlook Database 2019. április: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2019/01/weodata/index.aspx>
9. Központi Statisztikai Hivatal: Jelentés a kormányzati szektor egyenlegéről és adósságáról (Központi Statisztikai Hivatal, 2018. évi II. számú EDP-jelentés, 2018. október) <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/edp/edp181024.pdf>
10. Központi Statisztikai Hivatal: Jelentés a kormányzati szektor egyenlegéről és adósságáról (Központi Statisztikai Hivatal, Statisztikai tükör, 2019. április) <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/edp/edp190423.pdf>
11. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztató – a kormányzati szektor egyenlege, 2018. év és 2018. IV. negyedév (2019. április) <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/krm/krm1812.html>
12. Központi Statisztikai Hivatal: STADAT 3.1.24. A kormányzati szektor főbb negyedéves adatai http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qp001b.html
13. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Fogyasztói árak <http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/far1812>
14. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Bruttó hazai termék (GDP) <http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/gdp1812>
15. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Keresetek <http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/ker1812>
16. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Kereskedelmi szálláshelyek forgalma <http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/ksz1812>
17. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorstájékoztatók Ipar <http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/ipa1812>
18. Központi Statisztikai Hivatal: Gyorsjelentések – Lakásépítések, építési engedélyek: <http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/lak1812>

19. KSH STADAT: A GDP végső felhasználásának volumenindexei
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qpf004a.html
20. KSH STADAT: A nemzetgazdasági beruházások volumenindexei gazdasági ágak szerint
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qb002a.html
21. KSH STADAT: A külkereskedelmi termékforgalom volumenindexei áruфőcsoportok szerint
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qkt005.html
22. KSH STADAT: A foglalkoztatottak száma korcsoportok szerint, nemenként
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qlf006.html
23. KSH STADAT: Kiadott új építési engedélyek
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_zrp003a.html?back=/stadat_lak
24. KSH STADAT: Lakáspiaci árindex
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_zrs006.html
25. KSH STADAT: Hozzájárulás a GDP növekedéséhez (termelési oldal)
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_qpt009a.html
26. Magyar Államkincstár: A 2018. évi központi költségvetés végrehajtásának adatai
<http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/oldalak/cikk/6577/3861>
27. Magyar Államkincstár: A központi alrendszer költségvetési mérlege (2018. I-XII. hó)
http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/koltsegvetes-informaciok/koltsegvetes_merleg_1
28. Magyar Államkincstár: TB Alapok mérlege
http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/koltsegvetes-informaciok/koltsegvetes_merleg_4/225
29. Magyar Nemzeti Bank: Inflációs jelentés (2018. december, 2019. március)
<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/inflacios-jelentes>
30. Magyar Nemzeti Bank: Fizetési mérleg (2018. október, 2019. január, 2019. április)
<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/fizetesi-merleg-jelentes>
31. Magyar Nemzeti Bank: Hitelezési folyamatok (2018. augusztus, 2019. március)
<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/hitelezesi-folyamatok>
32. Magyar Nemzeti Bank: Költségvetési jelentés (2018. október)
<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/koltsegvetes-jelentes>
33. Magyar Nemzeti Bank: Lakáspiaci jelentés (2018. november)
<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/lakaspiaci-jelentes>
34. Magyar Nemzeti Bank: Növekedési jelentés 2018
<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/novekedesi-jelentes>
35. Magyar Nemzeti Bank: Pénzügyi Stabilitási jelentés (2018. május, 2018. november)
<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/penzugyi-stabilitasi-jelentes>
36. Pénzügyminisztérium: Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2018. július végi helyzetéről
https://www.kormany.hu/download/b/72/71000/Monitoring_07_julvege_20180814.pdf
37. Pénzügyminisztérium: Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2018. augusztus végi helyzetéről
<https://www.kormany.hu/download/3/e7/71000/Tajekoztato.pdf>

38. Pénzügyminisztérium: Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2018. szeptember végi helyzetéről https://www.kormany.hu/download/f/1e/71000/Monitoring_09_szeptevge_20181016.pdf
39. Pénzügyminisztérium: Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2018. október végi helyzetéről <https://www.kormany.hu/download/1/43/81000/Tajekoztato.pdf>
40. Pénzügyminisztérium: Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2018. november végi helyzetéről <https://www.kormany.hu/download/0/49/81000/Tajekoztato.pdf>
41. Pénzügyminisztérium: Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2018. évi előzetes főbb pénzügyi folyamatairól https://www.kormany.hu/download/d/cb/81000/Monitoring_2018_20190116.pdf
42. Pénzügyminisztérium: A központi kormányzat előzetes mérlege (2018. I-VII. hó, 2018. I-VIII. hó, 2018. I-IX. hó, 2018. I-X. hó, 2018. I-XI. hó) https://www.kormany.hu/download/c/72/71000/mrg2018_07.pdf, <https://www.kormany.hu/download/4/e7/71000/Merleg.pdf>, https://www.kormany.hu/download/0/2e/71000/mrg2018_09.pdf, https://www.kormany.hu/download/2/43/81000/mrg2018_10.pdf, https://www.kormany.hu/download/1/49/81000/mrg2018_11.pdf,
43. Pénzügyminisztérium: A központi kormányzat előzetes mérlege (2018. I-XII. hó) https://www.kormany.hu/download/c/cb/81000/mrg2018_12.pdf
44. EDP jelentés – Jelentés a kormányzati hiányról és adósságról a 479/2009-es számú Tanácsi Rendelettel és az 1993/11/22-én kelt Tanácsi Jegyzőkönyv közleménye szerint (2019.03.29.) <https://ngmszakmaiteruletek.kormany.hu/edp-jelentes>
45. Pénzügyminisztérium: Makrogazdasági és költségvetési előrejelzés 2018-2022 (2018. december) https://www.kormany.hu/download/9/59/81000/Makrogazdasagi_és_koltsvegvetesi_elorejelzes_2018_december.pdf
46. Magyarország konvergencia programja 2018-2022 (2018. április) <https://www.kormany.hu/download/2/c0/61000/KP2018.pdf>
47. T/15381. számú törvényjavaslat Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről <https://www.parlament.hu/irom40/15381/15381.htm>
48. T/1671. számú törvényjavaslat Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény végrehajtásáról <https://www.parlament.hu/irom41/01671/01671.html>
49. T/1671. számú törvényjavaslat Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről <https://www.parlament.hu/irom40/10377/10377.pdf>

Fogalomtár

aktivitási ráta	A gazdaságilag aktívak az adott korcsoportoz tartozó népesség százalékában.
államadósság	az államháztartás központi alrendszerének, az államháztartás önkormányzati alrendszerének és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek egymással szembeni kötelezettségek kiszűrésével számított (konszolidált) adóssága (Forrás: Gst. 2. § (1) bekezdés a) pontja)
államadósság-mutató	olyan százalékban kifejezett, egy tizedesig kerekített hányados, amely számlálójában az államháztartás központi alrendszerének, az államháztartás önkormányzati alrendszerének, és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek egymással szembeni kötelezettségek kiszűrésével számított (konszolidált) adósságának, nevezőjében, a Közösségben a nemzeti és regionális számlák európai rendszeréről szóló tanácsi rendeletben meghatározottak szerint számított bruttó hazai terméknek e törvény szerinti értéke szerepel (Forrás: Gst. 2. § (1) bekezdés a)-b) pontjai).
államadósság-ráta	az uniós módszertan szerint értelmezett kormányzati szektor adósságát fejezi ki a GDP százalékában.
bruttó állóeszköz-felhalmozás	Tartalmazza az elszámolási időszakban vásárolt vagy saját termelésben előállított tárgyi eszközök és immateriális javak értékét, a használt tárgyi eszközök érték-növekedését, a külföldről származó tárgyeszköz-apportot, valamint a pénzügyi lízing konstrukcióban beszerzett tárgyi eszközök értékét. (Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/modsz31.html .)
bruttó kereset	A személyi jövedelemadót, az egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékot, valamint a munkaerőpiaci járulékot is tartalmazó alaphér és egyéb jogcímenen fizetett kereseti elemek (bérpótlék, kiegészítő fizetés, prémium, jutalom, 13. és további havi fizetés) összege. (Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/modsz21.html .)
deficit	Költségvetési hiány. Amennyiben a költségvetés bevételei nem érik el a kiadásokat.
EDP jelentés	a KSH jelentése az EU Túlzott Hiány Eljárása keretében évente kétszer történő adatszolgáltatás az Európai Unió részére a kormányzati szektor hiányáról és adósságának alakulásáról.
EDP egyenleg/hiány	az államháztartási egyenleg és a kormányzati szektor uniós statisztikai egyenlegének eltérése

elkülönített állami pénzalap	Az elkülönített állami pénzalapok a közfeladatok ellátása során az állam nevében beszédendő költségvetési bevételek és teljesítendő költségvetési kiadások alapszerű elszámolására szolgálnak. Elkülönített állami pénzalapot közfeladat részben vagy egészben államháztartáson kívüli forrásból történő ellátásának biztosítása céljából törvény hozhat létre.
előirányzat átcsoportosítás	Az átcsoportosítást végrehajtó költségvetésének - az Országgyűlés vagy a Kormány intézkedése, és a fejezetet irányító szervek megállapodása esetén a központi költségvetés, a fejezetet irányító szerv intézkedése esetén a fejezet, az államháztartás önkormányzati alrendszerében a költségvetési rendelet, határozat összesített - kiadási előirányzatai főösszegének változatlansága mellett a kiadási előirányzatok egyidejű csökkentésével és növelésével végrehajtott módosítás.
előirányzat-módosítás	A megállapított bevételi előirányzat vagy a kiadási előirányzat növelése vagy csökkentése. (Forrás: Áht. 1. § 6. pont)
foglalkoztatási arány	A foglalkoztatottaknak a megfelelő korcsoportba tartozó népességhez viszonyított aránya. (Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/modsz21.html .)
háztartások fogyasztása	A fogyasztási kiadáson kívül tartalmazza a természetbeni társadalmi juttatásból származó fogyasztást is. (Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/modsz31.html .)
konzolidált adósság	az államháztartás központi alrendszerének, az államháztartás önkormányzati alrendszerének, és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek egymással szembeni kötelezettségek kiszűrésével számított adóssága (Forrás: Gst. 2. § (1) bekezdésének a) pontja alapján)
kormányzati szektor egyenlege	az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv alkalmazásáról szóló 2009. május 25-i 479/2009/EK tanácsi rendelet alapján számított egyenleg (Forrás: Gst. 1. § c) pontja)
kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezet	az Áht. 3. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakon kívül az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv alkalmazásáról szóló 2009. május 25-i 479/2009/EK rendelet (a továbbiakban: 479/2009/EK rendelet) szerint a kormányzati szektorba sorolt szervezet. (Forrás: Gst. 1. § b) pontja, Áht. 2. § (1) bekezdés l) pontja)

költségvetési szerv	A költségvetési szerv jogszabályban vagy alapító okiratban meghatározott köz-feladat ellátására létrejött jogi személy. A költségvetési szerv tevékenysége lehet alaptevékenység, amely a létrehozásáról rendelkező jogszabályban, alapító okiratában a szakmai alapfeladatoként meghatározott, valamint a szakmai alapfeladatai ellátását elősegítő más, nem haszonszerzés céljából végzett tevékenység, vállalkozási tevékenység, amely haszonszerzés céljából, államháztartáson kívüli forrásból, nem kötelezően végzett termelő-, szolgáltató-, értékesítő tevékenység. (Forrás: Áht. 7. § (1)-(2) bek.)
költségvetési támogatás	A TB Alapok kivételével az államháztartás központi alrendszeréből ellenérték nélkül, pénzben nyújtott támogatások. (Forrás: Áht. 1. § 14. pont)
külkereskedelmi egyenleg	A nemzetgazdaság export- és importforgalmának egyenlege, amely tartalmazza a külkereskedelmi áruforgalmon kívül a szolgáltatások exportjának és importjának egyenlegét. Az áruforgalom tartalmazza a külkereskedelmi áruforgalmi statisztikából rendelkezésre álló általános forgalmat (beleértve a vámszabad területek és a külföld közötti forgalmat), a bunkerüzemanyagot, az aktív és passzív bér munkát (bruttó értéken számba véve), a bér munka késztermék export anyagtartalmának korrekcióját, a javítást (nettó értéken számba véve) és a tértáruat. A szolgáltatásforgalom tartalmazza az idegenforgalmat (a nem rezidensek költsége Magyarországon és a rezidensek költsége külföldön), a rezidens és nem rezidens gazdasági egységek közötti üzleti és egyéb szolgáltatás tranzakciókat. A nemzetgazdasági elszámolásokban a külkereskedelmi áruforgalom számítása szerződéses paritáson történik. (Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/modsz31.html .)
maastrichti adósságmutató	a statisztikai értelemben vett kormányzati szektor konszolidált bruttó adósságát névértéken fejezi ki
módosítás nélkül túlléphető előirányzat	a központi alrendszer azon előirányzatai, melyek teljesítése módosítás nélkül eltérhet az előirányzattól
pénzforgalmi szemléletű költségvetési egyenleg	a beszámolási időszakban az államháztartás központi alrendszerében teljesített bevételek és kiadások különbsége
szufficit	Költségvetési többlet, eredmény. Amennyiben a költségvetés bevételei meghaladják a kiadásokat, szufficitról beszélünk.

teljesült egyenleg	A ténylegesen megvalósult pénzforgalmi szemléletű költségvetési egyenleg.
végso fogyasztás, összes végso fogyasztási kiadás	Azoknak a termékeknek és szolgáltatásoknak az értéke, amelyek a háztartások vagy a társadalom végso szükségleteinek kielégítését szolgálják. (Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/modsz31.html .)

Rövidítések jegyzéke

ÁFA	Általános forgalmi adó
Áht.	2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
ÁKK	Államadósság Kezelő Központ Zártkörűen Működő Részvénytársaság
Alaptörvény	Magyarország Alaptörvénye
ÁSZ	Állami Számvevőszék
ÁSZ tv.	2011. évi LXVI. törvény az Állami Számvevőszékről
BGA	Bethlen Gábor Alap
CSOK	Családi Otthonteremtési Kedvezmény
E. Alap	Egészségbiztosítási Alap
EDP	Európai Unió Túlzott Hiány-Eljárása (Excessive Deficit Procedure)
EFOP	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
ELKA	Elkülönített Állami Pénzalapok
EU	Európai Unió
EVA	Egyszerűsített vállalkozói adó
GDP	Bruttó hazai termék (gross domestic product)
GINOP	Gazdaságfejlesztés és Innovációs Operatív Program
GNI	Bruttó nemzeti jövedelem (gross national income)
Gst.	2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról
GYED	Gyermekgondozási díj
IKOP	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program
IMF	Nemzetközi Valutaalap (International Monetary Fund)
ITM	Innovációs és Technológiai Minisztérium
KATA	kisadózók tételes adója
KEHOP	Környezet és Energetikai Hatékonysági Operatív Program

KIVA	kisvállalati adó
KKV	kis- és közepes méretű vállalkozások
Kormány	Magyarország Kormánya
KNPA	Központi Nukleáris Pénzügyi Alap
KÖFOP	Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési Operatív Program
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
KT	Költségvetési Tanács
Kvtv.	2017. évi C. törvény Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről
Kincstár	Magyar Államkincstár
ME	Miniszterelnökség
MNB	Magyar Nemzeti Bank
MVP	Modern Városok Program
NAV	Nemzeti Adó- és Vámhivatal
NEAK	Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő
NEFA	Nemzeti Foglalkoztatási Alap
NKA	Nemzeti Kulturális Alap
NKFIA	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap
Ny. Alap	Nyugdíjbiztosítási Alap
OP	Operatív Program
OVA	Országvédelmi Alap
PM	Pénzügyminisztérium
SZJA	személyi jövedelemadó
TB Alapok	Társadalombiztosítási Alapok
TOP	Terület és Településfejlesztési Operatív Program
VEKOP	Versenyképesség Közép-Magyarország Operatív Program

Mellékletek

1. számú melléklet

A 2018. évi pénzforgalmi hiány alakulását befolyásoló főbb előirányzatok teljesítése

Megnevezés	2018. évi törvényi előirányzat (Mrd Ft)	2018. évi módosított előirányzat (Mrd Ft)	2018. évi előzetes teljesítés (Mrd Ft)
A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS FŐBB BEVÉTELEI			
Vállalkozások költségvetési befizetései	1 354,4	n.r.	1 429,8
Ebből:			
Társasági adóbevételek	369,6	n.r.	380,4
Egyszerűsített vállalkozási adó	69,6	n.r.	54,1
Kisadózók tételes adója és a Kisvállalati adó	140,2	n.r.	166,6
Fogyasztáshoz kapcsolt adók	5 265,7	n.r.	5 411,6
Ebből:			
Általános forgalmi adó	3 838,6	n.r.	3 928,7
Jövedéki adó	1 099,3	n.r.	1 111,9
Pénzügyi tranzakciós illeték	204,7	n.r.	233,2
Lakossági befizetések	2 337,7	n.r.	2 425,3
Személyi jövedelemadó	2 096,2	n.r.	2 177,4
Költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok	1 350,0	n.a.	2 390,0
Költségvetési szervek bevételei	1 318,6	n.a.	2 180,0
Szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei	28,4	n.a.	209,3
Befizetés az államháztartás alrendszeréből	82,3	n.a.	285,2
Központi Maradványalapba történő befizetés	0,0	n.a.	199,8
Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések	96,1	n.a.	184,5
Egyéb bevételek	7,2	n.a.	16,4
Adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek	73,5	73,5	120,6
Uniós programok bevételei	1 911,2	n.a.	1 053,8
Egyéb uniós bevételek	75,8	n.a.	276,6

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS FŐBB KIADÁSI TÉTELEI			
Egyedi és normatív támogatások	372,8	n.a.	381,6
Közszolgálati műsorszolgáltatás támogatása	71,3	71,3	71,3
Szociálpolitikai menetdíj támogatás	97,5	97,5	90,4
Lakásépítési támogatások	236,3	236,3	193,2
Nemzeti család- és szociálpolitikai alap	644,6	644,6	641,3
Költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok	9 086,7	n.a.	10 387,4
Költségvetési szervek kiadásai	4 334,2	n.a.	5 693,9
Szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai	2 334,8	n.a.	2 807,2
Szakmai fejezeti kezelésű uniós kiadások	2 417,6	n.a.	1 886,3
Államháztartás alrendszerének támogatása	1 364,1	n.a.	1 430,9
Társadalmi önszerveződés támogatása	9,8	n.a.	9,7
Adósságszolgálat, kamattérítés	1 029,8	996,8	1 080,8
Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások	322,2	n.a.	283,5
Kormányzati rendkívüli kiadások	2,9	2,9	2,8
Egyéb kiadások	34,5	n.a.	60,9
Kezességérvényesítés	22,1	22,1	12,5
Hozzájárulás az EU költségvetéséhez	309,9	309,9	316,5

Jelmagyarázat: n.a.: nincs adat.

n.r.: nem releváns.

Forrás: Kincstár és PM monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés

2. számú melléklet

A hazai forrásból megvalósuló főbb fejlesztések 2018. évi teljesítési adatai

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	2018. évi módosított előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés (Mrd Ft)
Lakásépítési támogatások felhalmozási része	201,1	n.r.	171,8
Kiemelt közúti beruházások (MVP beruházásokkal együtt)	255,6	315,7	251,8
Modern Városok Programja (közúti fejlesztések nélkül)	150,0	106,9	95,4
Modern Városok Program végrehajtását szolgáló ingatlan projektek	-	8,8	8,8
Liget Budapest projekt	30,2	33,6	33,6
Paks II. beruházás	126,7	14,0	14,0
Közúthálózat felújítása	46,1	100,0	96,0
Nemzeti Olimpiai Központ beruházás támogatása	64,5	0,1	0,1
Beruházás ösztönzési célelőirányzat	49,8	50,1	73,6
Büntetés-végrehajtás fejlesztések folytatása	25,9	49,5	11,2
Egészséges Budapest Program megvalósítása	27,0	21,7	20,8
Az Iparművészeti Múzeum rekonstrukciója	9,8	0,0	0
Nagyvállalati beruházási támogatások	15,0	35,1	20,1
Kerékpáros létesítmények fejlesztése	10,9	n.r.	2,6
Zöldgazdaság Finanszírozási Rendszer	5,2	21,7	8,1
Budapest-Belgrád vasútvonal felújítása	4,0	0,3	0
Pest megyei fejlesztések	29,8	42,8	16,9
MTA kutatóintézetek fejlesztése	1,7	28,0	13,3
Országos Mentőszolgálat beruházásai	2,3	6,7	3,9
Összesen	1 055,6	1 047,0	842,0

Jelmagyarázat: n.r.: nem releváns.

Forrás: Kincstár monitoring adatok alapján ÁSZ szerkesztés